HISTORICAL SOCIETY

Telefonas: LACKAWANNA 5520

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 27 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Liepos (July) 3, 1925.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XVI

Įvesta Mirties Bausmė Lietuvoj

Žemės Drebėjimas Sunaikino Santa Barbara Kurortą

Nauja Revoliucija Graikijoje

KLERIKALAI ĮVEDĖ MIRTIES BAUSMĘ LIETUVOJE.

Bostono „Sandara" telegramu persiuntė „Tėvynės" Redakcijai gautą iš Kauno p. M. Sleževičiaus kablegramą sekamo turinio:

„Kovoje del spaudos, susirinkimų laisvės Seiman buvo įvesta policija, kuri prievarta išvedė iš Seimo salės daktarą Grinių, Lapinską, Bielinį. Visa opozicija protestuodama apleido posėdžių salę. Krikščionys vieni nakį trimis skaitymais priėmė spaudos susirinkimų laisvę varžančius, mirties bausmę įvedančius įstatymus. Kas myli Lietuvą pakelkime protesto balsus prieš krikščionių žiaurią reakciją, paremkime liaudininkus kovoje už spaudos ir susirinkimų laisvę.

SLEŽEVIČIUS."

ŽEMĖS DREBĖJIMAS SUNAIKINO SANTA BARBARA KURORTĄ.

Birželio 29 d., 6:42 val. ryte įvyko smarkus pasikartojantis žemės drebėjimas Santa Barbara kurorto apylinkėse, Californija valstijoj, kuris sugriovė visus murinius namus ir šioje katastrofoje žuvo 12 asmenų ir keliasdešimt sužeista. Medžiaginiai nuostoliai siekia apie 5 mil. dolerių. Išliko nesugriautais tik nekurie mediniai namai. Taipgi buvo jaučiamas smarkus žemės drebėjimas ir kitose Californija valstijos vietose, tačiau netokis katastrofingas ir apie nuostolius iš kitų vietų iki birželio 30 d. ryto nieko nepranešta.

Apart šito katastrofingo žemės drebėjimo, jau birželio 26 dieną vakare net dviem atvėjais įvyko smarkus žemės drebėjimas Montana valstijoje, kuris sukratė apie du trečdaliu valstijos. Panikos paimti tukstančiai žmonių išbėgo iš namų miestuose Billings, Butte, Anaconda, Great Falls, Missoula, Livingston ir Helena, bijodami prarasti savo gyvybę. Šis žemės drebėjimas buvo tokis smarkus, kokio čionai dar niekuomet nebuvo, kuris net kalnus išjudino ir netoli Tree Forks net traukinį sulaikė nugriuvęs kalnas ant geležkelio. Taipgi iš Helena pranešama, kad birželio 28 ir 29 dd. vėl pasikartojo kiek silpnesnis žemės drebėjimas vidurinėje Montana valstijos dalyje. Gyventojai labai išgąsdinti ir susidarę laukuose ir miestų gatvėse audeklines budeles apsigyveno jose, bijodami grįžti į namus. Tree Forks ir White Sulphur Springs apylinkėse gerokai apgriauti namai ir medžiaginiai nuostoliai siekia apie pusę miliono dol. Apie žuvusius žmones nieko nepranešama, apart priminimo, kad šioje katastrofoje sužeista trys ypatos.

NAUJA REVOLIUCIJA GRAIKIJOJE.

Graikijos sostinės Atenų žinios skelbia, kad birželio 25 d. įvyko nauja revoliucija Graikijoje, kuri padarė perversmą valdžioje. Revoliucija įvyko be jokio kraujo liejimo. Nors revoliucininkai, užėmę viešąsias įstaigas, telegrafo ofisus ir geležinkelių stotis, truputį pašaudė, bet tuščiais patronais. Po to valdžiai buvo pasiųstas ultimatumas, kad ji tuojau rezignuotų. Iš karto valdžia nenorėjo nusileisti, bet pamačius, kad visos valstybės įstaigos yra revoliucininkų rankose, išskiriant parlamento rumus, kurių jie nelietė, rezignavo.

Graikijos premiero vietą užėmė generolas Pangalos, buvęs karo ministeris ir dabar įvykusios Graikijoj revoliucijos vadas. Jis tikisi greitu laiku sudaryti naują kabinetą. Judėjimo vadai yra stiprųs respublikininkai ir nori demokratingesnio režimo.

KINIJOJ GINKLUOTI SUSIRĖMIMAI TĘSIASI.

Pereitą savaitę net keliais atvėjais įvyko susikirtimų tarpe Kinijos sukilėlių ir kariuomenės, kuri norinti palaikyti tvarką. Kiek žymesnis susikirtimas buvo Kantone tarpe Anglų ir Prancuzų kariuomenės ir kiniečių sukilėlių. Pirmieji į kiniečių minias šaudė net iš mašininių šautuvų, tačiau ir vienas prancuzas užmuštas ir keli svetimšaliai europiečiai sužeisti. Taipgi žinios skelbia, kad Šanghajuje visuotinas streikas jau baigtas, vienok kiniečių įtužimas prieš svetimšalius yra didelis.

PRANCUZAMS NESISEKA MOROKOJ.

Pačių prancuzų žinios skelbia, kad kovojantieji už savo laisvę morokiečiai užima puolamąją poziciją, o prancuzai tik ginasi nuo jų. Pereitos savaitės pabaigoje morokiečiai buvo pradėję smarkų ofensyvą, tikslu užimti sostinę Fez ir prancuzams pasisekė morokiečius sulaikyti tik 27 mylių atstume nuo šio miesto. Taipgi prancuzams teko nemenkai apsivilti, kuomet Ispanijos valdžia nesutiko leisti Prancuzų kariuomenei įeiti Ispanijos protektoratan Morokoj, kad persibriauti skersai ir išilgai šiaurinės Afrikos ir tuo budu nugalėti rifus ir kitas sukilusias maurų gentis.

SVARBI ANGLIAKASIŲ KONVENCIJA.

Birželio 28 d. prasidėjo Scranton, Pa., trijų distriktų, kietosios anglies apylinkės, Jungtinių Angliakasių Unijos konvencija, kuri atstovauja 155,000 kietosios anglies kasėjų. Ši konvencija yra svarbi, nes joje turės buti aptarta reikalavimai iš angliakasių pusės prieš kasyklų savininkus, nes dabartinė sutartis baigiasi su rugpiučio 31 d. ir neužilgo turės įvykti Atlantic City, N. J., derybos tarpe unijos ir kompanijų atstovų. Yra spėjama, kad darbininkai reikalaus algų pakėlimo tarpe 10 ir 15 nuošimčių, „check-off" sistemos ir ilgesniam laikui sutarties.

IŠLEIS DAUGIAU POPIERINIŲ FRANKŲ.

Prancijos parlamentas didžiuma balsų pripažino visus finansų ministerio Caillaux paduotus finansinius projektus. Pirmiausia atstovai 328 balsais prieš 119 pripažino padauginti 6 bilionais daugiau popierinius frankus. Auksinių bonų išleidimas irgi pripažintas 330 balsais prieš 34. Šiame atsitikime nemažai socialistų visai nebalsavo.

NEPAPRASTOJI LEGISLATUROS SESIJA NEPAVYKO.

New Yorko gubernatorius Smith buvo sušaukęs nepaprastą legislaturos sesiją, kuri posėdžiavo nuo birželio 22 d. iki 26 d. vakaro. Sesija buvo sušaukta, kad persvarstytų įstatymo sumanymą sunaudojimui 15 mil. dol., kuriuos New Yorko valstijos piliečiai visuotinu balsavimu nutarė paskirti pagerinimui New Yorko valstijos viešųjų parkų. Šitie pinigai norima pavesti Valstijos Parkų Komisijos kontrolėn, kas reiškia, kad pinigais naudotųsi politikieriai, todel gub. Smith norėjo šitą pinigų sumą paversti tikrai tam tikslui, kuriam jie yra paskirti ir tuo tikslu sušaukė nepaprastą legislaturos sesiją, kad ji perleistų įstatymą, sudarant specialę komisiją tam reikalui. Vienok republikoniška legislaturos didžiuma ir vėl perleido bilių, kuriuomi minėta suma pavedama Parkų Komisijai. Gub. Smith tą bilių užvetavo į pusę valandos po jo išleidimo. Vadinasi, gub. Smith pastangos nuėjo niekais ir legislaturos nepaprastas posėdis neatliko to, ko tikėjosi gubernatorius.

ĮVAIRIOS ŽINUTĖS.

— Meksikos sostinės žinios skelbia, kad sulig laikraščių pranešimo, Meksikoje siaučia didžiausis skurdas biednuomenės tarpe delei besiplečiančios bedarbės. Pačiame Meksikos mieste tik viena diena badu mirę net 5 ypatos.

— Pomeroy Bend, Ohio valstijoj, angliakasyklų apylinkėje, kur unijistai angliakasiai streikuoja jau viršaus metų laiko ir kur kelios kompanijos pradėjo operuoti kasyklas su nenunijistais darbininkais, birželio 26 d. sudeginta kasyklų namai, dinamitu išsprogdinta perkeliamas laivelis ir automobilis ir daugiau mažesnių neramumų pasireiškė. Nuostoliai siekia apie 50,000 dol. ir užtai kaltinami unijistai streikieriai.

— Vakarinėje Wyoming valstijos dalyje, pačioje Teton kalnų širdyje, birželio 23 d. vienas akmeninių kalnų įgriuvo į Gros Ventre upę, nusinešdamas su savim ant jo kelio patekusius medžius, namus ir net gyvulius. Tarpe aukštų kalnų tekanti upė užtvenkta ir į kelias valandas susidarė didelis ežeras, apie 200 pėdų gylio.

— Purtagalijos parlamentui neužgyrus vyriausybės programo, birželio 26 d. atsistatydino ministerių kabinetas, vadovaujamas premiero Guimara.

— Paryžiaus žinios skelbia, kad pasklidę gandai tarpe rusų, gyvenančių Paryžiuje, kad buk Trečiojo Internacionalo pildomasis komitetas išleidęs įsakymą pradėti Prancijoj teroristinius veiksmus, tikslu išžudyti visus „reakcinius patriotus" ir komunizmo priešus.

— Maskvos žinios skelbia, kad po ilgų ieškojimų pagaliau pasisekė Rusijos valdžiai surasti kunigaikščio Yosupovo palociuje Leningrade jo šeimos brangenybes, kurios išneša viršaus 3 mil. dol. auksiniais, sidabriniais ir platinos daiktais. Tos brangenybės buvo įmurytos palociaus sienoje plieninėje spintojo.

— Pereitą gegužio mėnesį New Jersey valstijoje viso pasimirė 3,669 žmonių. Iš šios skaitlinės yra 429 kudikiai jaunesni vienų metų ir 1,332 senesnių 60 metų amžiaus.

— Debatuojant Morokos klausimą Prancijos parlamente įvyko muštynės, kurių priežastimi buvo komunistų atstovo aštrus kritikavimas valdžios nusistatymo Morokos klausimu. Tačiau nežiurint visko, parlamentas 510 balsų prieš 30 užgyrė valdžios nusistatymą.

— Byloje prof. Scopes, kuris bus teisiamas už peržengimą Tennessee valstijos įstatymo, uždraudžiančio tos valstijos mokyklose dėstyti evoliucijos mokslą, bus jo liudininkais ir gins evoliucijos mokslą net 11 žymių mokslininkų universitetų profesorių.

— Pereitą savaitę prasidėjo Vašingtone derybos tarpe Italijos ir Jungtinių Valstijų atstovų reikale su reguliuoti Italijos skolas Jung. Valst. Italijos ambasadorius pripažino, kad Italija skolinga 2 bilionu dol. ir kad nebus reikalauta, kad tos skolos butų panaikintos.

— Sąryšy su išprogdinimu Sveti Kral katedros Bulgarijos sostinėj Sofijoj, pereitą savaitę karo teismas pasmerkė dar 14 asmenų, kurių 7 skiriama mirties bausmė, o kitiems—kalėjimas.

— Kansas City mieste seno Gillis teatro triobėsy įvyko eksplozija, kuri sudraskė teatrą ir daugiau tuzino teatro triobėsy tilpusių krautuvių. Po eksplozijos kilęs gaisras pribaigė viską naikinti. Šioje nelaimėje žuvo ir žmonių, tačiau iki šiol nesužinota tikros skaitlinės.

Iš Lietuvos Laikraščiu

NAUJAS KLERIKALŲ VADO ŠMUGELIS.

Žymus klerikalų vadas kun. Šmulkštys budamas užsienių komisijos pirmininku teikdavo „Rytui" žinias iš slaptų posėdžių ir imdavo po 50 centų už eilutę, del tų žinių Užs. Reik. Ministerijai kildavo nemalonumų. Be to pasižymėjo anonimiais paškviliais prieš Galvanauską, Sleževičių ir kit. Dabar Šmulkštys pašalintas iš Seimo Užsienių Komisijos ir turėsiąs atsisakyti iš krik. dem. centro komiteto ir net iš Seimo.

NAUJI LIETUVOS DVARININKAI.

Vykstant žemės reformai, atsiranda daug naujų dvarininkų. Jau buvo pranešta, kad nusipirko sau dvarus: bankininkas kun. Vailokaitis, Seimo narys Karvelis, Seimo narys Josiukas, Seimo narys Šilingas, bankininkas Yčas, ir kiti. Dabar teko sužinoti, kad musų prezidentas A. Stulginskis esąs pirkęs Jokubavo dv. Kretingos valsčiaus (buv. Parčiauskio nuosavybė). Dvaras grąžus, žemė pirmos rušies. Darbo federacijos šulas Seimo narys Lumbis taip pat nusipirko dvarą Ukmergės apskrityje.

MINISTERIS DAUKANTAS GALUTINAI PASILIEKĄS.

Respublikos Prezidento prašomas ir išaiškinus nesuusipratimus, del kurių jis buvo nusistatęs iš Min. Kabineto pasitraukti, pulk. Daukantas ir toliau pasiliekąs krašto apsaugos ministeriu.

LIETUVOS PASIUNTINIŲ KONFERENCIJA.

„Elta" praneša, kad Kaunan atvyko eilinėn konferencijon musų valstybės pasiuntiniai iš svarbesnių punktų: p. Galvanauskas iš Londono, p. Baltrušaitis iš Maskvos ir p. Sidzikauskas iš Berlyno. Naujai paskirtas pasiuntinys Paryžiun p. Klimas dar neatvykęs. Pasiuntiniai padarys pranešimų ir tarsis bėgamais reikalais.

NAUJA UNIVERSITETO VALDYBA.

Einant Lietuvos Universiteto statutu įvyko rinkimai naujos universiteto valdybos. Kitiems mokslo metams Universiteto rektoriu išrinktas prof. Avižonis, prorektoriu prof. M. Biržiška ir sekret. prof. Mačys.

PASTOJA LIETUVIAMS KELIĄ.

Šiomis dienomis vienoj Vilniaus gatvių jauni lenkų endekai puolė lietuvius mokinius. Iš karto pastoję jiems kelią pradėjo koliotis ir stumdytis, bet ilgai netrukdami paleido į darbą ir kumščius. Vienam seminaristų, Atroškai, taip sumušė veidą, jog jis net kraujais apsipylė. Policijos pagalbos negauta, nes ji tokiais atvėjais buna kurčia.

Pažangieji Pasirįžę Kovoti

Nežiurint visų Lietuvos klerikalinės reakcijos žygių prieš pažangą ir visą pažangiąją visuomenę, Lietuvos pažangiosios partijos yra pasiryžusios kovoti iki paskutiniųjų. Vienas žymus Valstiečių Liaudininkų darbuotojas — Seimo narys rašo „Tėvynės" redakcijai iš Kauno birželio 2 d. apie politinę padėtį Lietuvoje ir tarpe kitko praneša sekamus dalykus:

„Pas mus viskas po senovei. Klerikalai duksta; jų diktatura eina biauryn ir biauryn. Kaime baisiausias teroras. Kaimiečiai begalo įbauginti. Valdininkai, bijodami vietos nustoti, parduoda jiems dušią ir kuną ir įsirašo į jų partiją. Tai baisiausia demoralizacija. Geri dori valdininkai arba pašalinti, arba priversti pasitraukti. Ruošiama visa eilė naujų drakoniškų antikonstitucinių įstatymų (Valstybės apsaugos, Seimo ir Savivaldybių rinkimų). Bet mes nenusimename ir rankų nenuleidžiame. Mes visur varome smarkų, planingą ir sistematingą darbą. Žmonių upas mums labai ir labai palankus. Net miestuose pradedame vis daugiau ir daugiau įsigyti savo šalininkų.

„Šiomis dienomis buvome priversti prašalinti iš Frakcijos p. Skipitį. Nežiurint ilgų derybų ir pasitarimų, jis netiko išeiti iš Seimo, pareikšdamas sutikimą išeiti iš musų frakcijos. Ponas Skipitis buvo išrinktas musų sąrašais ir einant sutartimi su „Santaros" Centro Komitetu, privalėjo *butinai* įstoti į musų Seimo frakciją. Išstojimas iš Frakcijos — reiškia pasitraukimą iš Seimo. Bet „Santaros" Centro Komitetas iš Seimo p. Skipičiui neleido išeiti. Taigi ir „Santaros" Centro Komitetas ir pats Skipitis sulaužė savo žodį.

„Tokio pono mes negalėjome toliau kęsti ir turėjome su juo pasielgti taip, kaip jis užsitarnavo. Ponas Skipitis, kurs nesilankė nei Frakcijos posėdžiuosna, nei Seimo posėdžiuosna (jis ateidavo tik 5—10 minučių užsirašyti, kad algos nenustoti, nes tiems, kurie iš eilės 3 posėdžius praleidžia, už kiekvieną praleistą posėdį atskaitoma po 50 litų), kurs nenorėjo lankytis į provinciją su pranešimais, kurs nenorėjo mokėti paskirto jam mokesnio, aišku dabar bus laisvas, jokios disciplinos nevaržomas ir galės nieko neveikti. Taigi jam dabar bus labai malonu sėdėti Seime. Ko yra vertas žmogus, kurs Valst. Liaud. sąrašais praėjęs Seiman, neišeina iš Seimo, nepasilikdamas toliau Valst. Liaud. Frakcijoje, gali buti aišku kiekvienam doram ir savo žodį branginančiam žmogui."

Vadinasi, jau birželio mėnesio pradžioje pažangiosios Lietuvos Seimo frakcijos numatė, kad klerikalai rengiasi išleisti drakoniškus antikonstitucinius įstatymus. Šiame „Tėvynės" num. telpanti p. Sleževičiaus kablegrama praneša, kad išleistas netik spaudos ir susirinkimų laisvę suvaržantis (panaikinantis) įstatymas, bet net mirties bausmę įvedantis įstatymas taip pat išleistas. Apie šituos įstatymus plačiai rašoma šio „Tėvynės" num. redakciniam straipsnyje, antrame puslapyje.

„TĖVYNĖ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkus raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

NEGIRDĖTA REAKCIJA LIETUVOJE.

Telpanti šiame „Tėvynės" num. Lietuvos valstiečių liaudininkų vado p. M. Sleževičiaus trumpa kablegrama aiškiai pasako, kad Lietuvos klerikalinė reakcija pasiekė jau paskutinio laipsnio ir didesniu žiaurumu jau negali pasižymėti. Nors kablegrama, kuri buvo siųsta lietuvių kalba, labai sumaišyta, tačiau galima pilnai aiškiai suprasti, kad Lietuvos Seimo šeimininkai — klerikalai, su policijos pagalba prašalinę iš Seimo salės opozicijos atstovus, patys vieni naktį priėmė trimi skaitymais įstatymus, kuriais einant suvaržoma spaudos ir susirinkimų laisvė ir įvedama mirties bausmė.

Kad besirengiant rinkimams klerikalams reikalinga panaikinti spaudos ir susirinkimų laisvė, tai tas yra pilnai suprantama, nes tik tuo budu jie gali tikėtis rinkimus laimėti. Bet kuriuo tikslu įvedama mirties bausmė? Nejaugi klerikalinė diktatura mano pastatyti prie sienos visus savo politinius priešus?... Negalima numatyti jokių kitų motyvų pateisinimui mirties bausmės įvedimo ir todel tenka labai susirupinti šiuo įvykiu. Labai galimas daiktas, kad Lietuva stovi akyvaizdoje tokių pačių įvykių, kurie pastaraisiais laikais viešpatauja Bulgarijoje. Butų didžiausia Lietuvai nelaimė, jei priseitų jai pergyventi tokis pat juodasis teroras, kokis jau kelintas mėnuo naikina Bulgariją. Net baisu toki pranašavimai reikšti, tačiau turint prieš save tokį faktą, kaip aukščiau minėtų įstatymų įvedimas Lietuvos valstybėje, galima visko tikėtis...

Neturint pilnų žinių apie aukščiau minimus įvykius butų peranksti daryti galutinos išvados. Vienok yra aišku, kad Lietuvos valdonai rengiasi prie rimtų žygių ir iš anksto apsirupina galimybėmis sutikti visokius įvykius. Gal but jie tikisi, kad reakcijos priemonėmis surakinus spaudos ir susirinkimų laisvę, gali kilti rimtų įvykių Lietuvos valstybėje ir todel reikalingas mirties bausmės įstatymas. Antra vertus, mirties bausmės įvedimas galima aiškinti dar ir tuomi, kad klerikaliniai Lietuvos valdonai nemano lengvu budu pasitraukti iš valdžios ir paleisti iš savo rankų jiems pelningą valstybės vairą. Jei rinkimai jiems nepavyktų, tai paskelbia fašistinę diktaturą, panaikina jiems nenaudingus rinkimus ir sau posenovei viešpatauja. Juk neveltui klerikalų vadai su tokiu pasigėrėjimu kalba apie Mussolinio veiksmus ir atkartotinai stačiai spiaudo į demokratybės dėsnius. Tokiame atsitikime irgi reikalingas mirties bausmės įstatymas.

Tai perspektyvos prie ko veda aukščiau minėti įstatymai. Atvertus kitą medalio pusę, negalima apie tai kalbėti be didžiausio pasipiktinimo. Šituos įstatymus išleisdami Lietuvos Seimo šeimininkai begėdiškai sumynė Lietuvos Valstybės Konstituciją, kurioje nepripažįstama mirties bausmės ir užtikrinama Lietuvos piliečiams žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvė. Ir jei Lietuvos Seimo valdančioji didžiuma drįsta šitokiu budu mindžioti Valstybės Konstituciją, tai gali buti aišku kiekvienam ką reiškia Lietuvoje atskirų piliečių teisės. Pagaliau, jei taip lengvai galima įvesti policiją į Seimo posėdžių salę ir leisti jai išmesti laukan Seimo atstovus, kurie sulig Konstitucijos yra neliečiami net teismo, jau nekalbant apie valdžios organus, tai reiškia Lietuvoje jokio teisėtumo, jokio įstatymų pildymo nėra ir negali buti. Vadinasi, viešpatauja sauvalė, brutalinė jėga ir keno galia, to ir valia.

Šitokių atsitikimų demokratinėse valstybėse nėra ir negali buti. Šitaip galima elgtis tik tokiose valstybėse, kur viešpatauja absoliutė monarcho galia ar žiauri diktaturos kumštis. Todel ir kalbėti apie bent kokią demokratybę Lietuvos valstybėje jau nebetenka. Tai yra begalo liudnas faktas ir jis Lietuvai nieko gero nežada. Tokia vidujinė Lietuvos padėtis pastato pavojun net ir pačią Lietuvos nepriklausomybę, nes Lietuva yra maža valstybė ir turi prieš save amžinąjį mirtiną priešą — lenką, o širdingų draugų tarpe didžiųjų pasaulio valstybių nebeturi. Tokiame atsitikime tik tvirtai suvienytos visos tautos jėgos gali atsilaikyti prieš daug kartų tvirtesnį priešą. Tačiau Lietuvos valdonai sužiniai daro viską ir griebiasi net negirdėtos demokratiniam pasauly reakcijos, kad tik suardžius tautos vienybę ir atšaldžius geriausius jos sunus nuo pasiryžimo visomis išgalėmis ginti taip brangiai iškovotą Lietuvos nepriklausomybę.

Akyvaizdoje šitokių faktų ir pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė negali pasyviai žiurėti į tokius Lietuvos valdonų darbus, kuriais sužiniai yra žudoma Lietuvos ateitis. Mes privalome pakelti savo galingą balsą prieš tuos juodosios reakcijos žygius ir kartu visomis išgalėmis turime paremti moraliai ir medžiaginiai pažangiąją Lietuvos visuomenę, stojusę drąsion kovon su juodąja reakcija. Lietuva stovi akyvaizdoje rimtų įvykių, kurie gali palaidoti ir pačią jos nepriklausomybę, todel budėkime visi, kam yra brangi nepriklausoma Lietuva ir jos ateitis.

SAUGOKIME SAVO BRANGIAUSĮ TURTĄ.

Jau nekartą buvo rašyta „Tėvynėje", kad kiekvienam žmogui brangiausiu turtu yra jo paties sveikata. Šitos brangenybės negalima nusipirkti už viso pasaulio turtus. Beveik visuose atsitikimuose žmogui nėra tiek baisi mirtis, kiek baisus yra visiškas suirimas ir nustojimas jo sveikatos. Tačiau kol žmogus sveikas, tai jis nemoka branginti savo sveikatos ir nekreipia domės į įvairias mažas negales, kurios tankiai priveda prie visiško sveikatos sunaikinimo. Visi žinome, nes tukstančius kartų mums teko girdėti gydytojus tikrinant, kad pačioje pradžioje beveik kiekviena liga yra išgydoma, jei tik atsikreipiama prie atatinkamo gydytojo.

Kad suteikus naudingus patarimus „Tėvynės" skaitytojams jų sveikatos saugojimo žvilgsniu, tuo tikslu yra palaikomas kiekviename „Tėvynės" numery Sveikatos Skyrius, kuris nuo pradžios šių metų yra vedamas kompetentiškų gydytojų, kurie yra net tam tikrų rušių ligų specialistais. Todel ir skaitantieji Sveikatos Skyrių turi progos susipažinti su įvairiais naudingais patarimais ir pamokinimais apsisaugoti ligų ir ką daryti, kuomet pradedi sirguliuoti ir ką reiškia įvairių nedidelių negalių simptomai.

Su šiuo „Tėvynės" num. Sveikatos Skyriaus vedimas pereina vėl į naujas rankas — per sekamus tris mėnesius Sveikatos Skyriaus vedėju bus D-ras A. J. Karalius iš Chicago, Ill. Jis pradėdamas darbą pirmame savo straipsnyje — įvadoje, kuris telpa šiame „Tėvynės" num., paskelbia ir savo planą, kokiais klausimais jis rašys ir apie kokias ligas aiškins. Todel patariame kiekvienam „Tėvynės" skaitytojui perskaityti jo pirmutinį paaiškinimą ir vėliaus sekti su didžiausia dome Sveikatos Skyrių, nes tos ligos, apie kurias D-ras Karalius pasižada rašyti, nemažai kamuoja ir lietuvių ir jos su kiekviena diena vis plečiasi ir veda žmones ne tik į visišką sveikatos sunaikinimą, ne vien be laiko į kapus guldo, bet tukstančius nelaimingų savo aukų įstumia ir į gyvųjų kapus — į beprotnamius... Apsisaugoti nuo šių ligų yra begalinės svarbos problema ir todel kiekvienas pasimokinkime apsisaugoti nuo šitos didžiausios žmonijos nelaimės.

PROTESTO REZOLIUCIJOS.

Smagu pažymėti tas faktas, kad beveik visos SLA. kuopos atsiliepė į incidentą delei „Tėvynės" uždraudimo įleisti Lietuvon ir didžiuma kuopų išnešė atatinkamas protesto rezoliucijas. Pastaruoju laiku yra suplaukę „Tėvynės" Redakcijon viršaus šimto protesto rezoliucijų šituo reikalu, kurių tik kelios yra nepilnai tikslios ir reikalauja iš Lietuvos valdžios tokių dalykų, kurie niekobendra neturi su „Tėvynės" sulaikymu įvežti Lietuvon.

Tačiau pastariomis dienomis paaiškėjus ir net Lietuvos Paštų, Telegrafų ir Telefonų Valdybai pranešus ir tai patvirtinus Vidaus Reikalų ministeriui, kad „Tėvynė" nėra valdžios įsakymu uždrausta įvežti Lietuvon ir posenovei be jokių kliučių pristatoma adresatams Lietuvoje, butų netikslu tokias rezoliucijas talpinti „Tėvynėje" arba jas siuntinėti Lietuvos valdžiai. Todel visas rezoliucijas padėdame Redakcijos arkyvan, kaipo dokumentus.

Toliaus SLA. kuopoms nėra reikalo protesto rezoliucijų išnešti delei „Tėvynės" sulaikymo įvežti Lietuvon, nes butų nerimta tai daryti, kuomet oficialus Lietuvos valdžios pranešimas tikrina, kad tokio uždraudimo nėra. Tačiau musų organizacijos subruzdimas kovoti prieš Lietuvos valdonų pasikėsinimą ant SLA. organo buvo vietoje ir mes neabejojame, kad tas žygis ir privertė Lietuvos valdžios įstaigas ir net patį Vidaus Reikalų ministerį paskelbti visai kitas priežastis, delei kurių buk „Tėvynės" keli numeriai sugrąžinti iš Kauno pašto įstaigos. Turime dokumentus, kurie visai ką kitą sako, negu Lietuvos ponai tikrina, tačiau apie tai pakalbėsime plačiau kitu kartu.

Dabar tenka ištarti padėkos žodis SLA. nariams ir kuopoms už tokį rupesnį savo organizacijos reikalais ir tokį sutartiną subruzdimą kovoti prieš pasikėsinimą ant musų organizacijos organo „Tėvynės". Šitas faktas beabejonės galutinai įtikino musų priešus, kad SLA. organizacija be jokio išėmimo stovi su savo organu Lietuvos reikalų sargyboje ir prieš kiekvieną nepamatuotą ir neteisingą musų organo puolimą, visi nariai ir kuopos pasiryžę kovoti ir ginti musų organizacijos ir jos organo teises. Tai yra labai pagirtinas SLA. narių ir kuopų pasielgimas ir tas parodo, kad SLA., kaipo organizuota arti 20,000 Amerikos lietuvių jėga, yra tvirta ir nesulaužoma. Tikrai reikšmingas faktas ir tai turėtų įsitėmyti visi SLA. organizacijos priešai.

OKUPANTAI VILNIŲ SUSINA.

Lenkams užėmus Vilnių, jis tapo visiškai apleistas. Gatvės netaisomos, elektros stotis veikia tik kelias valandas paroj, be to, šviesa teikiama tik svarbesniems rajonams, miesto įmonės del nesugebėjimo jas tvarkyti duoda didžiausių nuostolių. Visiškam bankrotui išvengti miesto burmistras Bankovskis kreipėsi į Angliją (nes Lenkijoj Vilniaus krašto atstatymui kreditų nėra) prašydamas paskolos. Anglai tačiau atsisakė tokią paskolą suteikti, nes Vilniaus savivaldybė nesumoka vienai anglų firmai savo senos skolos 425,000 svarų sterlingų. Ryšy su tuo Bankovskis ruošia memorialą lenkų vyriausybei, kad ji padarytų diplomatinių žygių tiems anglų trukdymams pašalinti. Tačiau labai abejojama, kad tie lenkų žygiai padarys anglams kurios įtakos, nes Vilniaus savivaldybė Londone jau neturi jokio pasitikėjimo.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda **DR. A. J. KARALIUS,**
3303 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

ĮVADAS IR PRANEŠIMAS.

Musų Jaunuoliai.

Savo laiku jaunuoliai užims musų vietas. Tai visi žinome. Ir šiuo klausimu SLA. nariai ir pirmiaus ir dabar tikrai žingeidauja. Raginama rupintis jaunuolių likimu, kalbama apie pavojų lietuvybei, apie jaunuolių nutolimą nuo lietuvių kalbos ir dvasios.

Vienok mums reikia ir kita šito rustaus klausimo pusė pajudinti, butent jaunuolių sveikata, ypatingai jų auklėjimas, supažindinimas su lyties reikalais, lyties ligų pragaištingumais ir kt.

Aš drįstu štai ką pasakyti. Tinkamas jaunuolių auklėjimas pagamins daugiau gerų lietuvių, negu organizavimas nesveikų jaunuolių. Musų jaunuoliai pirmiausia turėtų buti sveiki—sveikata jiems bus geriausia dovana. Sveikas kunu ir dvasia jaunuolis savo laiku mokės pagerbti savo tėvus, turės reikiamo noro susirupinti jų kilme ir nesigėdins pasivadinti lietuviu. Ir pasielgs taip, kaip geram lietuviui tinka pasielgti.

Tėvų Tamsumas.

Nenoromis čionais vartoju žodį „tamsumas" — prašau tėvų neužsigauti. Sveikatos klausimuose žmonės paprastai labai kvailai pasielgia, o lyties reikaluose tai stačiai beprotiškai. Dažnai apsiskaitęs žmogus lyties reikaluose stačiai kvailas — aš tai sakau iš patyrimo. Lyties reikalai visuomet buvo slepiami. Viešai kalbėti apie juos budavo gryna nuodėmė ir paprastam žmogui ir inteligentui. O inteligentai lyties reikaluose ir-gi nekokį žinojimą įsigyję — kartais jie kvailiausių teorijų besilaikydami skaudžiai nukenčia. Kartais perdidelis „modernumas" juos kankina.

Paskui prietaringumas. Kas nežino, jogei apie lyties ligas kalbėti lietuvių raštuose visai nesenai tepradėta (vos keli metai atgal aš parašiau straipsnį apie generėją — laikraščiai nenorėjo talpinti). Kas nežino tos veidmainystės, po kurios priedanga bandoma slopinti viskas, kas tiktai rišasi su lyties dalykais? Gėda apie tai kalbėti, sarmata negražu, nedora, nemandagu ir tt. — tai paprastas išsiteisinimas.

Mažas žinojimas pavojingas daiktas, bet mažas tamsumas dar blogesnis daiktas.

Harvardo universiteto buvęs prezidentas Dr. Chas. W. Eliet jau seniai yra pasakęs: „Tėvai ir mokytojai turėtų plačiau aiškinti jaunuoliams apie vaisą ir lyties higieną. Aš esu tikras, kad tylėjimo politika davė skaudžių rezultatų."

Vienas Amerikos redaktorių (laikraščio „The Light") šitaip kalba: „Lyties higiena ir dorovė turi buti dėstoma namuose, mokyklose, bažnyčiose ir kt. taip greitai, kaip tik atsiras galinčių šiuos klausimus dėstyti tėvų, mokytojų ir kunigų. O tuo tarpu turime klausyti daktarų."

Tylėjimas Kenkia.

Visi rimtesni auklėtojai dabar pripažįsta, kad tylėjimas ir slėpimas kenkia jaunuoliams. Jaunuoliai savo laiku susipažįsta su lyties dalykais. Susipažįsta labai biauriu budu: gatvėse jiems tai aiškina patvirkę jų draugai. Aiškina labai kvailai ir be galo kenksmingai. Jau šitą seniai visi turėtų žinoti — rimtesni žmonės seniai jau ir žino.

Visokios pasakos apie garnius jaunuolius, švelniausia pasakius, laikinai apsvaigina ir stumia ieškoti ir tyrinėti. Jei tėvai arba mokytojai jaunuoliams nepadeda painius klausimus išrišti, tai, kaip sakiau, pagelbon ateina jaunuolių draugai gatvėse... Paskui jaunuoliai įbrenda į tokius purvus, iš kurių neretai ir visai neišbreda.

Eksperto Nuomonė.

Lyties higienos žinovas Dr. Lowry štai ką sako:

„Kaip supažindinti vaiką su lyties dalykais priklauso nuo jo amžiaus, ir aplinkumos. Mažiems vaikams, visai jauniems, galima pavartoti kadir poetinės svajonės. Bet vaikui sulaukus mokyklos amžiaus ir jam pradėjus draugauti su kitais vaikais, pasaulis jam pradeda buti daugiau naturalus. Tuomet vaikas reikalingas tikresnių aiškinimų, praktingesnių tiesų. Negalima leisti, kad vaikui aiškintų šitas slaptybes jo draugai; vienok jei tėvas nutylės, tai vaikas sužinos nuo savo draugų. Laimingas vaikas, kurio tėvas yra jam draugas. Kiekvienas tėvas, kuris randa laiko draugauti su savo vaiku, aiškinti jam gamtos slaptybes, laipsniškai papasakoti kaip gamta palaiko gyviją ir tt. — savu laiku bus tikrai užganėdintas.

Pagalvojus ir prisiminus, kad virš 40% bevaikių namų pareina iš venerinių ligų, kad 70% aklumo ir-gi tos pačios ligos pagamina ir kad virš 40% moterų operacijų taip-gi tos pačios ligos pagamina (moteris apkrečia vyrai), — mes turime rimto pamato skelbti karą tiems naikintojams (venerinėms ligoms).

Skaudus faktas yra tas, kad tinkamai jaunuolius išauklėjus šitų ligų galima išvengti. Nė vienas žmogus venerinių ligų nenori. Statistikos sako, kad didesnė dalis apsikrečia nesulaukus dvidešimts metų — pirmiau, negu jaunuolis spėjo tikrą teisybę apie jas sužinoti. Apart to, visoki sukčiai jaunuolius apgaudinėja kvailu ir netikusiu gydymu.

Jau nemaža tėvų supranta reikalingumą jaunuoliams teisybę apie šitas ligas pasakyti ir jau atsiranda tėvų, kurie žino kas pasakyti reikia. Vienok yra daug jaunuolių, neturinčių tėvų. Yra daug tėvų, kurie dar nežino arba slepia..."

Lietuvių Tarpe.

Labai nedidelė dalis lietuvių tėvų gali buti tinkamais mokytojais lyties higienos dalykuose, nes jie patys apie lyties dalykus ir venerines ligas mažą supratimą teturi. Neretai neturi jokio supratimo. Neretai „gėdisi" savo vaikams teisybę pasakyti...

Mano šiuose dalykuose patyrimas atidengė apverktinai skaudžių dalykų. Aplamai imant, lietuviuose (Amerikoje) venerinės ligos tarpsta. Aš jau esmiu šiuo klausimu rašęs. Apie 20% lietuvių Amerikoje apsikrečia šitomis ligomis (generėja, sifilis, minkštasai šankeris ir kt.). Tai nereiškia lietuvių kokį nors linkimą prie palaido gyvenimo, bet jei reiškia ką nors, tai jų tamsumą. Prie progos turiu pastebėti, kad apsikrečia visi lygiai — laisvamaniai ir tikintieji: visus gamta valdo.

Viena nelaimė musų išeivijai Amerikoje yra visokio plauko svetimi ir savi šarlatanai. Svetimus šarlatanus garsina musų laikraščiai. Savi šarlatanai garsinasi laikraščiuose ir kitokiais budais.

Didžiausia Nelaimė.

Venerinės ligos bene bus ruščiausia nelaimė musų mažai tautai. Lietuvoje jau pradedama susirupinti šiais dalykais: jau kalbama, kad permaža vaikų gimsta, perdaug venerinių ligų atsirado tenais, kur jų pirmiaus visai nebudavo, butent kaimuose.

Amerikoje, kaip žinote, yra progos pralobti visokios rušies sukčiams. Paskutiniu laiku lietuvių tarpe atsirado nemažas skaičius vyrukų ir moterelių, kurie darbo dirbti nenorėdami sumanė gyventi iš musų žmonelių tamsumo. Užsimanė jie „daktarais" buti. Priviso visokių šarlatanų, pasivadinusių save naprapatais, chiropraktais ir kt. vardais. Šitie savi monelninkai lyties higienos dalykuose daug blėdies pridirba kas miela dienelė. Atima žmonių pinigus, užsendina ligą, suardo ligonio gyvenimą...

Aš jums galėčiau visą knygą apie šitų musiškių šarlatanų pražutingą veikimą parašyti. Tikrai galėčiau. Visi medicinos daktarai lietuviai Amerikoje gali jums tą patį pasakyti, nes visi kas diena mato nelaimingų lietuvių ligonių, kurių sveikatą suardė visoki lietuviški šarlatanai (visoki naprapatai, chitopraktai, naturopatai ir kt.).

Mano Planas.

„Tėvynėje" aš vesiu Sveikatos Skyrių per tris mėnesius, reiškia turėsiu progos rašyti kas savaitė per 12 savaičių. Parašysiu kokia 11 straipsnių minėtais klausimais. Rašysiu sekamais klausimais:

1) Ką tėvas privalo žinoti apie lyties higieną.
2) Ką motina privalo žinoti apie lyties higieną.
3) Venerinės ligos.
4) Lyties pakrikimai (vyrų).
5) Lyties pakrikimai (moterų).
6) Moterų ligos.
7) Vaikų auklėjimas lyties higienos žvilgsniu.
8) Jaunuolių susirgimai ir ligos.
9) Jaunuolių susirgimai venerinėmis ligomis.
10) Kaip tėvas privalo vaikui išaiškinti lyties slaptybes.
11) Kaip motina privalo mergaitei aiškinti lyties slaptybes.

PASTABĖLĖ. Jei atsirastų koki neaiškumai, tai prašau pasiųsti man klausimus. Stengsiuosi atsakyti.

Dr. A. J. Karalius.

Kad gėlėms ne šalčiai, ir žiemą žydėtų.

° • °

Jei nepripažinsi atsakomybės, atsakomybė nepripažins tavęs.

Atmintinas Anglijos Parlamento Posėdis

(Tąsa)

„Aš nekalbu apie Alzasą-Lotaringiją. Vokiečiai Nacionalistai sakosi reikalausią Alzaso atgal, ir, žinoma, prancuzai nepaves to klausimo arbitražui. Ar jie paves arbitražui Saaro klausimą? Ar jie paves arbitražui reparacijų klausimą?... Imkite reparacijų klausimą. Dawes Raportas dabar tiktai pradedamas vykinti. Jis augs, lig našta bus dvigubai ir trigubai sunkesnė. Nėra abejonės, kad jis turės labai reikšmingą įtaką į Vokietijos darbininkų algas ir į jų darbo valandas... Ateis laikas, kai tarp Vokietijos darbininkų bus sukilimas, nes jie negalės ilgiau bepakęsti sąlygų... Leiskime, kad Vokietijoje bus valdžia, reiškianti ir nacionalistų ir darbininkų pažiuras, ar prancuzų vyriausybė sutiks pavesti tuos klausimus arbitražui, einant Protokolu? Ar jie sutiks pavesti arbitražui Saaro klausimą, einant Protokolu? Ar jie sutiks pavesti arbitražui klausimą evakuacijos Reino paupio, einant Protokolu? arba nusiginklavimo klausimą? Ar yra nors vienas klausimas, galįs sukelti konfliktą tarp Prancuzijos ir Vokietijos, kurį tie ponai Prancuzijoje, girdamiesi atsiekę moralio triumfo, sutiktų pavesti arbitražui, einant šituo dokumentu? Nėra nei vieno.

„Bet Rytų klausimas yra daug rimtesnis. Kas liečia klausimus tarp Prancuzijos ir Vokietijos, aš tikiuosi, kad čia nebus konflikto. Prancuzijos kaimietis jau nebenori karo. Jo nuostoliai buvo taip dideli, kad jisai, mano nuomone, neis geru noru į karą už Saara arba už Reino paupį, ar už reparacijas... Bet netaip yra Rytuose. Prie Rytų sienų nesusipratimai virte verda nuo Bosforo ligi Baltiko. Kiekviena Europos siena yra paženklinta raudonai, bet Vidaus ir Rytų Europos sienos yra daug raudonesnės už kitas. Tenai nėra nei vienos sienos, del kurios nebutų buvę vedami karai per amžius. Tenai nėra teritorijos šmoto, prie kurio bet kuris kraštas neturėtų kokių nors pretencijų ir precendentų tvirtinimui, kad ta teritorija priklausė jam kadaise, ir čia eina užkariavimai ir atkariavimai. Čia yra mišinys rasių, kaip kiekvienas žino, kam prisiėjo bandyti išspręsti, kas turi valdyti kalbamą teritoriją, ar Czecho-Slovakija ar Lenkija, ar Vengrija ar Rumunija, ar Jugo-Slavija ar Lenkija. Čia yra rasinės puikybės klausimai, rasinis ir tikybinis antagonizmas. Neužeisi tokio rasių, istorijų ir tikybų mišinio niekur kitur, išskyrus Gehenną (Pragarą). Tai tokia padėtis yra Rytų Europoje.

„Imkite visus klausimus, kurie gali buti karo priežastimi, ir kur gi yra Protokolas? Aš esu visiškai už arbitražą. Bet jus čia nerasite jo jokiam klausimui, kurs yra svarbus. Pradėkit nuo Konstantinopolio — vienų akys vogtinai žiuri į jį iš žiemių ir iš Pietų, kitų gi akys daboja jas. Protokolas neliečia to klausimo. Besarabija — ugdo triukšmą, renka armijas. Aš nežinau ar Rumanija yra pasirengusi išgelbėti Protokolą. Vienok aš neabejoju, kad ji yra tarpe tų keturisdešimts septynių (pasirašusių Kovenantą). Ar ji yra pasirengusi pavesti savo ginčus arbitražui ir Protokolui? Yra ginčų tarp jos ir Vengrijos; ar ji paves juos? Czecho-Slovakija pasižymėjo rėmimu Protokolo ir vadovavo jame. Ji visados daro tai, ko Prancuzija iš jos reikalauja. Aš norėčiau paklausti, ar jie yra pasirengę pavesti arbitražui savo sienų tarp jų ir Vengrijos klausimus? Atsimenu, ten yra teritorijų, kurių reikalauja Czecho-Slovakija. Vidaus Europos statistikos yra kaip ir Tarifo Reformos ginčų statistikos. Jos gali bet ką priparodyti. Iš tos kalbamosios teritorijos buvo išrinktas Vengras atstovas. Ar jie sutiktų pavesti tai arbitražui? Iš visų blogiausi yra Lenkija. Lenkija nusimina, kad Protokolo nepripažino Britanija, bet ji visgi kalba apie moralį triumfą. Kas tenai atsitiko? Alzasas išsaukė Europos karą. Lenkija ėjo Alzaso pėdomis. Rytų Galicija, Baltgudija, Vilnius, Koridorius, Silezija, — ji dar nepasitenkina, ji dar nori pridėti šeštą. — Dancigą. Šitokiu tai budu ji aneksavo ir kitas vietas. Dabar ji aneksuoja jas pašto dėžučių stulpais. Tokia tai yra pradžia."

Chamberlainas šičia užprotestavo, buk Lloyd George'as kalbąs peraštriai, ir dėkuoja jam už progą pareikšti, neturįs nieko bendra su tuo, ką L. George'as sako.

Lloyd George'as atsakė: „Aš nežinau ar tai buvo apie Dancigą ar apie kitas vietas. Ar Right Honourable Gentleman užginčija tam, kad Lenkija aneksavo Vilnių, nepaisydama Tautų Sąjungos protestų, aneksavo Galiciją, nepaisydama Vyriausios Tarybos protestų, aneksavo Baltgudijos dalį, kur didžiuma gyventojų yra rusai, už etnografinės linijos kurią buvo nutiesusi Vyriausioji Taryba?... Ar kas nors mano, kad Rusija atsigavusi nuo Vokietijos, sutiks pripažinti tuos rišimus galutinais? Jei taip, tai aš klausiu, ar Lenkija, budama už Protokolą, yra pasirengusi pavesti tuos klausimus arbitražui? Jei ne, tai kokia iš jo nauda ...

„Leiskime sau, Rusija atsigriebia — revoliuciniai kraštai, kai jie atsigriebia, labai dažnai buna kraštutiniai nacionalistiniai; tokia yra praeities istorija; leiskime, kad iškils reakcija nacionalizmo naudai, ir Rusija pareikalaus savo pražudytų teritorijų. Ji pasakys: „Aš noriu Baltgudijos". Klausimas bus pavestas Sąjungos Tarybai, ir ji paskirs Arbitražo Teismą... Lenkija atsako: „Štai čia yra siena. Jei jųs norite pavesti arbitražui Rygos Sutarties aiškinimo klausimus, tai mes sutinkam eiti į arbitražą". Rusija atsakys: „Čia nėra klausimo apie aiškinimą. Einant Rygos Sutartim, tos teritorijos buvo jums pripažintos. Bet mes norime išbandyti klausimą, ar teisinga yra, kad milionai rusų turi buti po lenkų valdžia". Kas atsitiks? Mes, pasirašę Protokolą, turime priversti panaudoti jėgą karo reikalams. Ar ištikrųjų mes to ir ir norime?...

„Įdomu, ar daug gerbiamųjų narių skaitė Mėlyną Knygą kurią išleido buvusioji Vyriausybė. Aš labai patarčiau perskaityti tą dokumentą, išdėstantį saugumo klausimą. Perskaitykite, ką Prancuzija pasiulė 1917 metais, pačiame karo viduryje. Jie padarė pasiulymą pirmiausia Sir Edward Grey'ui. Vėliau jie pasiulė ir Lordui Balfour'ui, kurs tuo kart buvo Užsienių Reikalų Ministeriu. Jie nepaskelbė pilno pasiulymo, bet po revoliucijos Rusijoje rusų Vyriausybė paskelbė tikruosius pasiulymus, kuriuos p. Doumergue padarė Rusijai, Prancuzijos Vyriausybės vardu. Koks yra tas pasiulymas? Vokietijos siena vakaruose turi baigtis prie Reino, ir Reinas turi buti įmonė, su kurios pagalba Prancuzija galėtų suvaldyti Vokietiją. Rusai atsakė: „Mes sutinkame, jei jųs leisite mums turėti liuosas rankas musų pasienyje vakaruose". Prancuzijos Vyriausybė sutiko pripažinti laisvę rusų Vyriausybei jos vakarų pasienyje, bet tuokart dar nebuvo Lenkijos klausimo. Varšavos taika reiškė Rusijos taiką. Rusija griuvo. Jos vietą užėmė Lenkija. Liuosos rankos pripažintos Lenkijai. Ir kokios to pasekmės? Štai čia ir yra tikras pavojus Europos taikai. Neprivalome užsimerkti prieš šį faktą. Tikrasis pavojus Europos taikai yra tame, kad iš 27,000,000 gyventojų Lenkijoje 9,000,000 yra paimti ginklų jėga — rusai, lietuviai, ukrainiečiai ir vokiečiai — dauguma jų paimti, neatsižvelgiant į Tautų Sąjungos ir į Vyriausios Tarybos protestus. Ar kas nors gali manyti, kad Rusija ir Vokietija, atgavusios jėgas, su tuo sutiks? Ir kai ta valanda ateis, kokia yra musų padėtis? Aš tikiuos, kad, nežiurint kas atsitiktų arbitražų eigoje, mes neremsime arbitražo tomis eksploduojančiomis sutartims Rytų Europoje...

(Daugiau bus)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

GALIOTAI.

Griovikai, žudytojai,
Beširdžiai, besąžiniai,
Korikai, naikintojai,
Bepročiai paskutiniai!
Kas jie toki?

Žmoniškumas veržte veržiasi priekyn prie laisvės, prie ramybės, prie džiaugsmo ir laimingesnio buvio. Bet apjakusi spėka galioto visuomet pastoja kelią žmoniškumui dasigauti prie geresnės ateities. Praeities istorija atžymėta kruvinais nuotikiais, sutepti lakštai juodais galiotų užsispyrimo darbais; per amžius matosi tamsųs jų darbai, ten kur turėjo nešti šviesą žmonijai.

Prietarai. Prietaringas žmogus — tamsus. Lengvai pasiduoda įvairiems įkalbėjimams, ant kiekvieno žygio, jei ne vienokiu tai kitokiu budu, prigaunamas, išnaudojamas, o kas tokį prietaringą tamsuolį prie savęs pritraukia įvairiais gasdinimais, jis yra tam spangai paklusnus. Laukiniai žmonės bijo dvasių, kurios sulig jų supratimo, kontroliuoja orą. Sulig jų supratimo kiekvieno medžio šešėlyje, kiekviename krume tupi kipšas, tykodamas progos užpulti ir užsmaugti jį. Debesiai ir vėjai — jo priešai. Dievai sprendžia ir laukia progos kokias nelaimes nusiųsti sunaikinimui jų giminės. Šeimos, gyvenančios pietinėse šalyse, bijosi žiemių šalies ir vardą paminėti, kuri, jų supratimu, yra ištrėmimo kraštas. Kas gyvena šiaurėje, tas amžinai pasmerktas, kaip Rusijos caro laikuose kad ištremdavo pažangiuosius lietuvius už pažangumą, už brangią savo kalbą, už nešimą šviesos spindulėlio savo tamsiemsiems broliams, teikimą niekam nekaltos brošurėlės, ar laikraščio. Burtininkai, užžadėtojai, daktarai, užkalbėtojai, lošė ir lošia svarbią rolę tamsiųjų minių tarpe, netik pietinėse šalyse, kur dar ir šiandien puslaukinės giminės gyvena, figos medžio lapais pridengę savo nuogybę, vaisiais ir šaknimis maitinasi, bet ir civilizuotose šalyse nestoka įvairių rušių daktarų, kurie, žinoma, prisitaikindami prie pakilusio žmonių proto, nemažesnę rolę lošia vardan Dievo, kaip kad laukinių tarpe taip vadinami medikai, per šimtmečių šimtmečius, naudodamiesi už save tamsesniųjų gaivalų nežinia, juos išnaudojo biauriausiais budais, gasdindami įvairiais baubais, kad pasiduotų minios jų kontrolei, butų paklusnos savęs pačių pasmerkimui.

Žiaurumas. Kitos rušies galiotas, kurs joja ant savo žirgo, kaip ant kokio smako su devyniomis galvomis ryjančio gyvybes. Aleksandras Didysis, Cezaris, Attila, Napoleonas ir šimtai kitų, kurių istorija nepamiršo, kas juos iškėlė augščiau paprastų žmonių, kad jų vardas paliko garsus gentkarčių gentkartėms? Ar jie yra atsižymėję prakilniais darbais? Ar jų žvėriškumai suteikė žmonijai ką tokio naudingo? Ko jie troško atsiekti lipdami per kunus savo tamsesniųjų brolių, kurie jų paliepimu patys save išsižudė? Ko jie siekė? Ar jiems buvo perankšta pasaulyje? Niekas negali pasakyti kad jie darė tuos žygius tam, kad nepakliutų vergijon tamsi žmonija, nes jie tą žmoniją laikė tokioje priespaudoje, tamsybėje, kad budavo patys save iki kraujų plakdavo, idant įtikti dievams ir valdančiąjai jėgai, kuri buk tai nuo Dievo paeidavusi.

Neapykanta. Įvairus mišinys žiaurumo su prietarais irgi galiotas. Ispaniškos viduramžių inkvizicijos vadai atlikinėjo vardan Dievo juodžiausį darbą, kokis gali buti tik sumanytas žmogaus be jausmo, be širdies. Ne vienas iš pažangiųjų žmonių buvo iki mirčiai užkankintas ir ant laužo sudegintas. Reformatorius Kalvinas buvo iškeptu dievams ant garbės tik delto, kad jo liežuvis negalėjo pasakyti, jog yra trys Dievai vienoje ėsybėje; jis pripažino tik vieną Dievą.

Godumas. Prijungtas prie neapykantos, kartu su prietarais ir šis piktas traukia tą patį vežimą. Godumas ir pavydas valdo prekių rinkas įvairiausios rušies, kontroliuoja visą purvinąją politiką.

Karai. Užvis nuožmiausias galiotas; čion pasveikina net vieną kitą inventorių. Pastarasis pasaulinis karas sunaikino pačius kraugerius; jų vietas su džiaugsmu užėmė kiti neprastesni minių tamsytojai, tik jų evangelija skaitoma iš kito biblijos lapo. Vieni vardan Dievo ir velnio išgąsdina minias ir jas savotiškai valdo, priverčiant jas buti sau paklusnomis, bijoti visko, ko ištiesų nereikia bijoti, o kiti vardan „buržuazinių baubų" tas minias mulkina.

Iš šių kelių paminėtų galiotų, išvadų mes nedarome; kiekvienas, perskaitęs lai padaro savo išvadas. Lai pastudijuoja musų gyvenimą, neapsirubežiavęs kokiu nors siauru režimu, bet lai pažvelgia atviromis, laisvomis akimis, nedrebėdamas prieš galiotus ir lai pastato save žmogaus vietoje.

TAIKOS PRADŽIA EUROPOJE

(Pagal *C. Delesle Burns*, iš angių kalbos — *V. Dargvainis*).

(Tąsa)

Pavyzdžiui, Suezo Kanalas buvo užbaigtas 1869 m., ir dabar per tą Kanalą kas metai pereina aštuoni milionai tonų prekių. Kelionei iš Europos į Indiją dabar tereikia tik trečdalio laiko, kokio reikia, keliaujant aplinkui Afrikos; reikia pastebėti įdomų faktą, kad pradėjo atsigauti dabar tie Italijos uostai, kurie tarpo tais laikais, kai dar nebuvo atrastas kelias aplinkui Afrikos. Panamos Kanalas, užbaigtas 1916 metais, visiškai pakeitė santykius tuo atžvilgiu, kad arti sujungė Rytus su Vakarais. Ir šičia pasirodė mokslo praktiškas efektas, — jei nebutų išrastos maliarijos bakterijos, žmoės, dirbę prie kanalo, nebutų galėję baigti darbų. Kanalas buvo senai prancuzų pradėtas, bet jie negalėjo apsiginti nuo mirties nuo maliarijos, nes mokslas dar nebuvo išradęs vaistų nuo tos ligos, ir kanalas liko neužbaigtas.

Naujos mašinos suartino didžiuosius pasaulio miestus ir suvedė juos į daug artimesnį kontaktą. Prasiplėtus santykiams, buvo galima gauti daugiau maisto ir drabužių. Anglija vadovavo šitam gyvenimo pasikeitimui. Renesanso ir Apsišvietimo laikmečių žmonės tikrai nusistebėtų, paregėję tas permainas; bet jie pastebėtų taip jau, kad kaikurios tų permainų nebuvo visai geros. 1830 ir 1850 metais, kai prekyba pradėjo didėti, Anglijos dirbtuvėse dirbdavo ir kudikiai, šešių ir aštuonių metų amžiaus, po dvyliką valandų į parą. Daugybė jų, besėdėdami prie mašinų, neteko sveikatos ir gyvybės. Kiti turėjo mirti sopuliuose; kaikurie gi vis dar dirbo prie mašinų, nors patys nebegalėdavo pareiti namo ir budavo nešami iš dirbtuvės ir į dirbtuvę. Kasyklose dirbo moterys, rankomis rinkdamos anglius, klupščios. Aštuonioliktojo amžiaus miestų raudonikių ir sveikų vyrų vietą užėmė išblyškę ir nusilpę darbininkai, kurie, kad ir sunkiai dirbdami, vos tik pragyvenimui teuždirbdavo. Anglijos turtus krovė šitų kudikių, moterų ir vyrų sopuliai, kančios ir mirtis. Šitoksai pelno ir uždarbių metodas pasiekė ir kitus kraštus, ir visur naujosios mašinos buvo nepastebėtos žmonių daugumos kančių priežastimi ir davė didelius turtus neskaitlingam veltėdžių buriui. Šitoji padėtis, dalinai pagerėjusi Anglijoje ir Vokietijoje, vis dar išsilaiko beveik visuose didžiuose pramonės centruose.

Kita naujosios gadynės ypatybė yra tame, kad visose meno srityse žmonių skonis sugedo. Mašinos gamino daugiau prekių; bet visa, ką jos gamino, buvo šiurkštu, „necivilizuota", jei taip pasakysime. Turčių smagumai buvo taip jau įžeidimas žmonijai, kaip ir beturčių kentėjimai. Tapyba, skulptura, architektura ir mažesnysis namų menas pabėgo į šalį nuo įsigalėjusio apetito siekti didžiausio kiekio, neatsižvelgiant į kokybę. Turtingas žmogus bevelijo turėti dešimtį pliušo dengtų „ornamentų", ne kaip vieną gražią kedę. Nei dailumas, nei naudingumas nebebuvo taip reikšmingas, kaip kaina — šitoji pažvalga yra barbarizmo, ne civilizacijos, reiškinys; ir šis barbarizmas plėtėsi nesulaikomas, tobulėjant pramonės ir susisiekimo mašinoms.

Pačioje aštuonioliktojo amžiaus pabaigoje visi, kas suprato meną, pradėjo didelį bruzdėjimą. Tai buvo protestas prieš griežtą laikymąsi tradicijos taisyklių, prieš taip vadinamąjį Klasicizmą, — vėlesniojo Renesanso paveldybą. Tas bruzdėjimas vėliau buvo pavadintas Romantacizmu. Rousseau sudomino salionų moteris „gryžimu prie gamtos", kas jų įsitikinimu buvo geras vaistas nuo konvenansų. Goethe, Weimar'e, pasitraukė nuo konvencinės dramos ir sąmoningai pripažino Shakespeare'ą dramos metodų mokytoju. Naujo bruzdėjimo, iškilusio apie tą laiką Prancuzijoje, Vokietijoje ir Anglijoje, tendencija buvo, didžiojo meno išbandymo tikslais, kreipti daugiau domės į paprastas emocijas, negu į intelektualinę preciziją. Bet šitai sukėlė opoziciją, vadinamą „intelektualizmu" ir susidomėjimą tais amžiais, kurių Renesansas nekentė ir kuriuos vadino „Viduramžiais", lig jie butų buvę įsispaudę dviejų tikrų civilizacijų tarpan. Romanticizmas, „viduramžingumu" dangstomas, greitai įsigalėjo Vokietijoje ir Anglijoje; ir Sir Walter Scott savo apysakose ir eilėse buvo šitos naujos kripties reiškėju. Architektai pradėjo statyti tuo stylium, kurį italai buvo jau atmetę, kaipo „gotiką"; gero skonies ypatybė buvo malonumas, švelnumas ir paprastumas. Bet ar tai del to sukilimo įgimtos silpnybės ar del to, kad mašinų gadynės apetitas palietė ir patį sukilimą prieš jas, kilęs jame menas buvo taip pat silpnas, kaip ir įgimtas netikęs naujosios pramonės akcijų savininkų skonis.

Ligšiol šitos gadynės santykiavimų ypatybės aprašomos buvo vyriausiai prekybos terminais; ištikrųjų, prekybą galėjai pastebėti greičiau už bet ką kitą. Bet daug svarbesnių tos gadynės ypatybių galima rasti naujojo mokslo sudarytuose santykiuose. Padidėjusi galimybė naudotis gamtos resursais ir įveikti tolį ir kitas susisiekimo kliutis buvo tai civilizacijos įmonių ir įrankių patobulinimo pasekmės. Kerosinu varomas 40-ties tukstančių tonų laivas, galįs plaukti 25 mylias į valandą, yra geresnė įmonė už senovės galerą. Bet šitos naujos įmonės atsirado dėka tam, kad žmonės geriau pažino plieno ir kerosino ypatybes ir gazų ekspansiją; naujos įmonės taip patobulino santykiavimus, kad šios kripties mokslas kasdien pastebėtinai didėja. Mašinų gadynė buvo tai didelė gamtos mokslų didėjimo gadynė. Mes nebepiešiame tokių paveikslų ir neberašome tokių didžių dramų, kai Renensanso žmonės; bet mes pakeičiame visą žmonių supratimą apie pasaulį, kuriame gyvename, ir tas naujas žmonių minties nusistatymas gali pagimdyti dar didesnį meną už tą, kurį paveldėjome iš praeities.

Šičia mums ne tiek svarbu nušviesti musų mokslo ir žinijos apėmis, kiek jų tarptautinis pobudis. Aštuonioliktojo amžiaus pabaigoje dar buvo galima kalbėti apie vieną ar kitą tautą, vadovavusią kuriai nors mokslo šakai: štai, nors Prancuzija buvo daug skolinga Newton'ui ir kitiems anglams mokslininkams, vienok mokslo, kaipo žinijos vieneto, namai buvo Prancuzijoje, tarp prancuzų, dirbusių bendrai savo Akademijose. Bet dabar jau nebegalima paskirstyti tautų net ir atskirų tyrimų mokslo srityse atžvilgiu. Pirmutinis užsiminimas apie kokį nors naują žinijos dalyką gali pareiti iš vieno krašto, kitas — iš kito krašto, ligi viso pasaulio mokslininkai sudės tas sugestijas, surinks naujus davinius ir patieks žmonijai naują žinijos dalyką išbaigtoje formoje. Vyras ar moteris, darydami galutinas išvadas, turėjo skaitytis su visa eile susisiekimų tarp daugelio įvairių tautų mokslininkų. Žinoma, tai tik metafora yra kalbėti apie „pirmą žingsnį" ar „galutiną išvadą" bet kurioje naujoje mokslo srityje, kadangi taip vadinamasis „pirmas žingsnis" visados priklauso nuo daugybės tyrinėjimų, skaičiavimų ir bandymų, kurių dauguma buvo atliekami jau Apsišvietimo laikmečiu; taip jau reikia atsiminti, kad ir taip vadinamosios „galutinos išvados" visados buna naujos žinijos šakos pradžia. Kaipo pavyzdį, rodantį naujojo mokslo tarptautinį pobudį, galime paimti X-spindulius. Tai yra tam tikros, kai ji kartais vadinama, „moterijos" (medžiagos) jėga, siunčianti spindulius, galinčius pereiti per tokius kunus, per kuriuos šiaip šviesa negali pereiti.

1895 metais Roentgen'as, vartodamas Crookes triubeles, pastebėjo, kad išeinantie iš jos šviesos spinduliai pereina per kietus daiktus.*) Jis pavadino tuos spindulius X-spinduliais. Prancuzas mokslininkas Bequerel, tyrinėdamas fosforo šviesą, pastebėjo, kad kaikurios substancijos duoda spindulius, nepriklausomus nuo fosforo; 1898 metais Madame Curie Paryžiuje išrado tai, ką vadiname *radium*. Paskelbus apie tuos išradimus, ir Anglijos fizikai pradėjo tyrinėti tas naujas mokslo sritis. Kelių tautų mokslininkai išrado skirtingus šviesos spindulius, pereinančius per kitaip neperšviečiamus daiktus. Darbas, kai matome, yra tarptautiškas, ir kiekvienas naujas žingsnis buvo tuojau žinomas visiems pasaulio mokslininkams.

*) 1879 m. Sir William Crookes jau kalbėjo apie „šviesos medžiagą" („Radiant Matter").

(Daugiau bus)

SVARBUS KLAUSIMAS.

„Tėvynės" 25 num. SLA. Vice-Prezidentas V. Kamarauskas pajudina labai svarbų klausimą musų organizacijos gyvenime. Jis pažymi, kad tik veikiančios SLA. jaunuolių kuopos yra gyvu impulsu pritraukimui ir daugiau jaunuolių prie SLA. ir jų auklėjimui busiančiais SLA. gyvenimo vadais. Ir tai yra labai teisinga nuomonė.

Tiesa, yra musų organizacijoje nemaža ir tokių narių, kurie bevelytų matyti SLA. Vaikų Skyrių negyvu kūnu. Tuo tiksu jie ir siulo Susivienijimui remti pašalines vaikų draugijėles ir jas organizuoti, kur tokių nėra. Vadinasi, norima SLA. kuopų ir narių pastangos jaunimo auklėjimui nukreipti pašaliniai naudai, o Susivienijime pasiganėdina vien negyvu Vaikų Skyriumi.

Nors šitų SLA. narių tikslus labai aiškiai išdėstė SLA. Prezidentas, p. Gegužis, savo atsakyme SLA. 2-ro apskričio vadams, tačiau pravartu ir daugiau tuo klausimu pakalbėti. Tą patį darbą, kurį veikia įvairios vaikų draugijėlės, daug lengviau ir prieinamiau gali veikti SLA. kuopos, suorganizavę po savo globa SLA. jaunuolių kuopeles. Kuomet SLA. kuopos remia medžiaginiai ir moraliai tokias pašalines vaikų draugijėles, tai Susivienijimui tiesioginės naudos iš to nėra. Berods sakoma, kad bus galima gauti vienas-kitas jaunuolis iš tų draugijėlių į SLA. Vaikų Skyriaus narius, tačiau taip Susivienijimą auklėjant mes niekuomet nesusilauksime musų organizacijai darbuotojų — jaunų, energingų jėgų iš savo Vaikų Skyriaus. Labai vykusiai p. Kamarauskas padaro išvadas, kad negyvas S. L. A. Vaikų Skyrius didelę didžiumą jaunuolių palaiko SLA. nariais tik tol, kol tėvai už juos užmoka mokesnius. Kaip greitai priseina jiems patiems save palaikyti SLA. nariais, taip greitai jie pameta Susivienijimą, nesa jie net nežino pačių pagrindinių musų organizacijos tikslų. Labai teisingai pasakyta ir kiekvienas SLA. narys, žiurintis blaivai į savo organizacijos ateitį, pripažins šią tiesą.

Todel SLA. kuopų ir narių pirmutinė pareiga yra organizuoti SLA. jaunuolių kuopeles ir jas judinti prie veikimo. SLA. Vaikų Skyrių turime padaryti gyvu ir veikliu organizmu SLA. šeimoje, o tuomet nereikės nei konkursų skelbti, kad daugiau jaunuolių prie S. L. A. pritraukus. Taipgi tuo budu auklėsime jaunuolius ne vien lietuviais buti, bet kartu auklėsis ir pačiai organizacijai ateities darbininkai ir vadai.

Pradėjusios veikti SLA. jaunuolių kuopos, neturėtų apsirubežiuoti perdaug siauru tikslu, tik savo narių lavinimu ir prileidimu prie veikimo. SLA. jaunuolių kuopelės privalo atidaryti plačiai duris ir pašaliniams jaunuoliams, kurie dar nepriguli prie SLA., tiek lavinimosi, tiek ir paties veikimo srityse. Tai yra gyva agitacija už SLA. ir tuo budu bus galima pritraukti prie SLA. netik pačius jaunuolius, bet ir jų tėvus. Šiandien Susivienijimas prigyveno tokį momentą, kad jau reikia visos jėgos atkreipti į auklėjimą aktyviais SLA. nariais čion augančio jaunimo. Neabejoju, kad ir sekantis SLA. Seimas atkreips pilnai rimtos domės į šį svarbų klausimą. Jau laikas sudaryti tvirtas fondas SLA. Centre, iš kurio butų pagelbstima kuopoms rupintis jaunuolių auklėjimui. Taipgi ir sekamo SLA. Seimo visi tautiški centai privalėtų eiti į tokį fondą, nes čionai rupinamasi SLA. narių ir net pašalinių Amerikos lietuvių vaikus išauklėti lietuviais ir todel yra pamatinės svarbos tautiškas darbas.

Jaunuolių veikimui dirva plati. Kiekviena SLA. jaunuolių kuopa pirmiausiai turi palaikyti mokyklą ir joje mikintis lietuvių kalbos, rašybos, dainavimo, deklamavimo, teatrų lošimo ir kt. panašių kulturinių dalykų. Taipgi reikia leisti patiems jaunuoliams valdyti savo kuopelę, tik seniems SLA. nariams juos pridabojant ir patarimus suteikiant. O kuomet S. L. A. Vaikų Skyrius su savo kuopelėms taps tikrai gyvu ir veikiančiu organizmu, kuomet kiekviena jaunuolių kuopelė turės mokyklą, rengs teatrus, koncertus ir kitokias pasilinksminimo pramogas, tuo met net sunku bus sulaikyti jaunuolius nuo prigulėjimo prie SLA.

Suteikimas progos SLA. nariams jaunuoliams veikti, yra vienatiniu pagrindu ir didesniam skaitliui jaunuolių prie SLA. pritraukti ir tuo budu bus užtikrinta musų organizacijos ateitis. Todel nekreipkime domės į tokių SLA. narių pastangas, kurie nori nukreipti musų jėgas pašaliniam darbui ir ragina mus darbuotis rėmime ir organizavime pašalinių vaikų draugijėlių. Tiesa, niekas negali uždrausti ir SLA. nariams darbuotis pašalinėse vaikų draugijėlėse, tačiau neprivalome jų palaikymo užversti SLA. kuopoms, kuomet jos raginamos ir prašomos organizuoti SLA. jaunuolių kuopeles. Taipgi nei SLA. kuopos, nei atskiri nariai neprivalo kenkti ir pašalinių draugijėlių darbuotei iki jos nelenda į musų organizaciją ir nesistengia smurto keliu užmesti mums jų palaikymo darbą, kaip tatai mėgina daryti SLA. 2-ro apskričio vadai. Ir pašalinės vaikų draugijėlės, kurios sukurtos tautiniai-kulturiniais tikslais vaduojanties, dirba naudingą Amerikos lietuvių gyvenimui darbą. Bet tokios draugijėlės nei nelenda į SLA. kuopas ir nekenkia musų organizacijos darbuotei jaunuolių auklėjimo klausimu. Susivienijimui ant sprando užroglyti stengiamasi tik tokios vaikų draugijėlės, kurias kontroliuoja tam tikros rušies politikieriai, kuriems nei lietuvybė, nei lietuvių, kaipo tautos, reikalai nerupi. Jie tai daro savo partiniais išrokavimais ir todel mes juos jau seniai pažįstame ir nei vienas ištikimas savo organizacijai SLA. narys tokioms jų užmačioms nepritars.

Galutina šio mano rašinėlio išvada yra ta: Šio Antro Auksinio Konkurso metu stengkimės suorganizuoti kuodaugiausiai SLA. jaunuolių kuopų ir pritraukime prie SLA. nors 5,000 narių į Vaikų Skyrių. Tegul nelieka nei vienos SLA. kuopos, kuri pasiliktų nesuorganizavusi po savo globa jaunuolių kuopos. Pereitame SLA. Seime neturėjome nei 500 narių Vaikų Skyriuje, tad ir jokių planų, jokių pagrindų nebuvo galima tiesti jaunuolių auklėjimui po SLA. globa. Jei sekantį SLA. Seimą sutiksime nors su 5,000 narių Vaikų Skyriuje, tuomet atsiras ir planai ir, neabejoju, Seimas rimtai pagalvos ir apie paties fondo įkurimą jaunuolių auklėjimui. Dabar eina musų organizacijos svarbus vajus, todel nesiginčykime ar verta svetimiems dievams tarnauti, o kiekvienas atlikime savo pareigas linkui mums visiems brangios organizacijos.

Pr. Žilvitis.

S. L. A. REIKALAI

PROTOKOLAS

SLA. Pildomosios Tarybos Suvažiavimo, įvykusio 4—5 dd. birželio, 1925 m., SLA. Name, 307 W. 30-th St., New York City.

SESIJA I.

Suvažiavimas atidarytas 4 d. birželio, 1925 m., 10 val. ryte.

Suvažiavime dalyvauja: S. Gegužis — Prez., T. Paukštis — Ižd., P. Jurgeliutė — Sekr., J. Danielius ir M. A. Raginskas — Iždo globėjai, Dr. E. G. Klimas — Daktaras Kvotėjas. Taipgi suvažiavime dalyvauja ir B. Salaveičikas, SLA. Kontrolės Komisijos narys.

Perskaityta pereito suvažiavimo protokolas ir priimtas vienbalsiai.

1. Pakeliama klausimas apie pardavimą SLA. namo, delei kurio klausimo šis suvažiavimas principialiai ir buvo šaukiamas. Sekretorė praneša, kad tulas asmuo nori pirkti S. L. A. namą ir siulo $40,000. Po visapusiškam apsvarstymui, nutarta kolkas namo neparduoti, o išrinkti komisiją, kuri sužinotų kiek kainuotų dabartinį namą moderniškai pertaisyti, kad jis atatiktų SLA. reikalavimams ir kiek reikėtų mokėti už naują namą. Kuomet komisija sužinos visus detalius reikale pertaisymo dabartinio namo ir pirkimo naujo, tuomet savo raportą išduos Pildomąjai Tarybai ir Pild. Taryba šį klausimą išnaujo svarstys ir išneš galutiną nuosprendį. Į komisiją išrinkta: J. Danielius, K. Strumskis ir P. Jurgeliutė.

2. M. A. Raginskas ir T. Paukštis išduoda savo raportą iš jų atsilankymo į SLA. 1 kp., Edwardsville, Pa. susirinkimą reikale ištyrimo nesusipratimų tarpe V. Basanavičiaus ir minėtos kuopos. Raportas priimtas.

3. Svarstoma K. Gavėno, nario 303 kp., Shenandoah, Pa., pomirtinės klausimas. Kadangi velionis buvo suspenduotas laike mirties, tad nutarta jo pomirtinės nemokėti. Tačiau atsižvelgiant į velionio moters ir likusių našlaičių vargingą padėtį, nutarta rekomenduoti Labdarybės Komisijai, kad nutartų paskirti velionio moterei nors po $10 pašalpos kas mėnesis iš Našlių ir Našlaičių Fondo.

Pirma sesija uždaryta 1 val. po pietų.

SESIJA II.

Antra sesija atidaryta 2 val. po pietų.

Antroje sesijoje atsilankė SLA. Kontrolės Komisijos narys, K. Strumskis.

4. Svarstoma J. Peikaus, nario 36 kp., Chicago, Ill., pomirtinės klausimas. Velionis buvo suspenduotas laike mirties, bet kadangi sirgo proto liga ir negalėjo užsimokėti savo mokesčius, nutarta pareikalauti jo mirties dokumentų, o tuomet spręsti apie pomirtinės išmokėjimą.

5. Svarstoma M. Vaškelevičienės, narės 57 kp., Worcester, Mass., pašalpos reikalas. Pereitame suvažiavime buvo nutarta minėtos narės pašalpą nemokėti, tačiau kuopai pranešus, kad buvusis 57 kuopos sekretorius jos blankų neprisiuntė Centran, nutarta paprašyti pasiaiškinimo iš sekretoriaus ir jeigu pasirodys, kad per jo kaltę blankos nebuvo laiku pasiųstos Centran, tuomet M. Vaškelevičienės pašalpa bus išmokėta.

6. Svarstoma M. Dzervo, nario 158 kp., Springfield, Ill., pašalpos reikalas. Minėto nario koja tapo nulaužta, kuomet jo namuose atsilankė „neprašytas svečias" ir jį užpuolė. Išklausius komisijos raportą, nutarta pašalpą išmokėti.

7. Svarstoma A. Valuno, nario 288 kp., Willamette, Ore., pašalpos reikalas. Prieš minėtą narį buvo prisiųsta skundas, kad jis neužsilaikė kaip ligoniui pridera. Neesant įtikrinančių darodymų ir pasiremiant daktarų liudymais, nutarta pašalpą išmokėti.

8. Svarstoma J. Masaičio, nario 141 kp., So. Fork, Pa., pašalpos reikalas. Gauta skundų nuo keletos kuopos narių, kad minėtas narys laike ligos girtuokliavo ir neužsilaikė kaip ligoniui pridera. Apsvarsčius, nutarta pašalpą išmokėti nuo 31 d. gruodžio iki 25 d. vasario, t. y. iki tam laikui kada J. Masaitis buvo susektas vartojant svaiginančius gėrimus.

9. Svarstoma J. Čižasko, pavienio nario iš Crystal Falls, Mich., pašalpos reikalas. Minėtas narys užsimaldavo į pašalpą jau kada pasveiko, bet kadangi iš priežasties ligos negalėjo anksčiaus tatai padaryti, tad nutarta jo pašalpą išmokėti.

10. Svarstoma J. Svigrio, nario 60 kp., Grand Rapids, Mich., pašalpos reikalas. Šis reikalas buvo svarstomas paskutiniame pild. Tarybos suvažiavime ir pašalpa nutarta nemokėti, tačiau atsižvelgiant į naujai prisiųstus daktaro ir draugijų liudymus, nutarta pašalpą išmokėti.

11. Svarstoma J. Kazelskio, nario 60 kp., Grand Rapids, Mich., pašalpos reikalas. Gauta skundas, kad minėtas narys laike ligos girtuokliavo ir neužsilaikė kaip ligoniui pridera. Apsvarsčius, nutarta pareikalauti aiškesnių daktaro liudymų apie J. Kazelskio ligą, o tik tada spręsti apie pašalpos išmokėjimą.

12. Svarstoma F. Gedmėno, nario 200 kp., Detroit, Mich., pašalpos reikalas. Gauta skundas, kad narys laike ligos dirbo ir neužsilaikė kaip ligoniui pridera. Kadangi skundas neparemtas faktais, nutarta pašalpą išmokėti.

Antra sesija uždaryta 6 val. vakare.

SESIJA III.

Trečia sesija atidaryta 9 val. ryte. Trečioje sesisoje dalyvauja ir SLA. Vice-Prezidentas, V. Kamarauskas.

13. Svarstoma A. Gricienės, narės 226 kp., Chicago, Ill., pašalpos reikalas. Minėta narė nebuvo prižiuroma kuopos laike ligos, nes kuopos užrašų raštininkas užmiršo apie jos užsimaldavimą pranešti kuopai. Nutarta pareikalauti A. Gricienės No. 1 ir 3 blankų, o tuomet spręsti apie pašalpos išmokėjimą.

14. Svarstoma A. Mangaudžio, nario 57 kp., Worcester, Mass., prašymas ligoje pašalpos. Kadangi minėtas narys jau dviejuose atvėjuose yra gavęs pilną pašalpą ir serga kroniška liga, tad pasiremiant SLA. įstatais, nutarta jam daugiau pašalpos nemokėti.

15. Svarstoma F. Šaumano, nario 211 kp., Mahanoy City, Pa., pašalpos reikalas. Minėtas narys buvo suspenduotas ir susirgo bėgyje 30 dienų nuo dienos užsimokėjimo užvilktų mokesčių. Apsvarsčius, nutarta jam pašalpą išmokėti nuo to laiko kada jis po užsimokėjimo užvilktų mokesčių tapo pilnu nariu.

16. Skaitoma 185 kuopos, Indiana Harbor, Ind., skundas prieš kuopos narį, B. Ganušauską, kuris eidamas policijanto pareigas suareštavo J. Ragelį, 185 kp. narį, už tai, kad pastarasis prie bažnyčios dalino plakatus, garsinant kuopos vakarą, ko buk miesto valdžia nepavelija daryti. Kadangi teisėjas rado J. Ragelį nekaltu ir jį išteisino, tad aišku, kad B. Ganušauskas neteisingai ir nebroliškai pasielgė su savo kuopos nariu, todel nutarta B. Ganušauską suspenduoti nuo visų nario teisių per metus laiko.

17. Skaitoma 106 kuopos, San Francisco, Cal., skundas prieš M. Jaloną ir P. Šliupštiką, kurie buk nepalaikė kuopos pusę, kuomet įvyko teismas tarpe SLA. 106 kp. ir L. S. ir D. D. reikale iždo. Šie visi nesusipratimai iškilo iš to, kad prie kuopos tapo įkurta kokia tai Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugija ir kuomet delei nesutikimo kuopa atsiskyrė nuo minėtos draugijos, kilo ginčai kuriai pusei iždas turės priklausyti ir dalykas atsidurė net teisman. Už šiuos nemalonumus yra kalti visi kuopos nariai, nes iš pat pradžių neprivalėjo įkurti pašalinę draugiją, kuri apart blogo, nieko gero kuopai nepadarė. Nebutų teisinga bausti vieną arba kitą kuopos narį, kuomet visa kuopa yra lygiai kalta už šį visą negeistiną incidentą ir todel nutarta patarti kuopai užmiršti įvykusius nesusipratimus praeityje. Gavus veik visus pinigus atgal ir atsiskyrus nuo L. S. ir D. D., kuopa gali ramiai sau darbuotis SLA. labui.

18. Skaitoma keturių draugijų iš Philadelphia, Pa., reikalavimas sugrąžinti joms pinigus, kuriuos buk jos paaukavo Prieglaudos Namo Fondui 1906 m. Apsvarsčius, nutarta paprašyti kvitų arba paliudymų, priparodant kada ir kur aukos buvo pasiųstos, o tik tada tarti apie sugrąžinimą pinigų. Nors jau pereitame Pild. Tarybos suvažiavime buvo nutarta pareikalauti iš minėtų draugijų kvitų, bet iki šiol jos to nepadarė.

19. Nutarta pakeisti SLA. Iždininko, Sekretorės ir SLA. kuopų viršininkų kaucijas nuo Form A ant Form C kaucijos, kuri užtikrina pilnesnę apsaugą nuo visokių nelaimių. Kaucijas užstatys American Surety Co. iš New York City.

20. Skaitoma p. A. B. Strimaičio laiškas, kuriame prašoma priimti jo paruoštą medžiagą SLA. istorijai nuo 1915 iki 1921 m. Nutarta šį reikalą pavesti SLA. Apšvietos Komisijai, kuri visą rankraštį peržiurėtų ir suteiktų savo rekomendaciją Pildomąjai Tarybai.

Trečia sesija uždaryta 12.30 val. po pietų.

SESIJA IV.

Ketvirta sesija atidaryta 2 val. po pietų.

21. Skaitoma „Tėvynės" spaustuvės darbininko, A. B. Muro prašymas pakelti algą $3.00 į savaitę. Apsvarsčius, nutarta algą palikti posenovei.

22. Skaitoma skundas 23-jų 139 SLA. kp. narių prieš 139 kuopos valdybą buk valdyba smurto keliu eikvoja kuopos turtą, paaukaudama $20 „Ateities žiedo" mokyklai, kuri yra globojama politinės partijos. Po visapusiškam apsvarstymui, nutarta išrinkti komisiją iš trijų narių, priklausančių prie kitų kuopų, kuri atsilankytų 139 kuopos susirinkiman ir pilnai viską ištirtų ir tyrimo pasekmes su savo rekomendacija perduotų Pild. Tarybai. Į komisiją išrinkta: S. Valančius, 36 kp. narys, S. K. Grišius, 129 kp. narys ir K. P. Deveikis, 194 kp. narys.

23. Nutarta suteikti $25,000 paskolos ant pirmo mortgage „Lithuanian Vienybė Publishing Co." Paskola suteikta ant penkių metų. Už paskolą bus mokama 6% ir gale kiekvienų metų turi buti grąžinama $1,000 iš paskolintos sumos.

24. Nutarta užgirti pirkimą sekančių bondsų:

1) Ohio Public Service už $13,312.50.

2) Penna. Power & Light už $7,620.00.

3) Interstate Public Service už $4,987.50.

25. Pekelta klausimas delei 2-ro ir 9-to apskričių nutarimo, kuriuomi įsakoma prigulinčioms prie šių apskričių SLA. kuopoms remti pašalines vaikų draugijėles, o kur tokių nėra—organizuoti jas. Apsvarsčius šį klausimą paaiškėjo:

1) Tokis minimų apskričių nutarimas yra žalingas paties SLA. labui, ypač šiuo momentu, kuomet eina SLA. Antras Auksinis Konkursas, kuris vyriausiai ir buvo skelbiamas tuo tikslu, kad kuodaugiausiai jaunuolių pritraukus prie SLA. ir kuopos raginamos kur galima sutverti SLA. jaunuolių kuopeles. Šitokis minimų apskričių nutarimas kai kartas pastoja kelią šitam paties Susivienijimo darbui ir verčia SLA. kuopas eikvoti savo jėgas pašalinių vaikų draugijėlių organizavimui ir jų rėmimui, vietoje dirbti organizavimui SLA. jaunuolių kuopų.

2) Šitas nutarimas jau sukėlė nekuriose SLA. 2-ram apskričiui priklausančiose kuopose vaidus, kuomet buvo pildoma minimas apskričio nutarimas ir taipgi sukėlė vaidus ir suirutę net ir pačiame 2-me apskrityje. Toki įvykiai musų organizacijos gyvenime yra žalingi pačios organizacijos bujojimui ir žemina visą organizaciją lietuvių visuomenės akyse ir to vyriausia priežastimi buvo aukščiau minimas 2-ro apskričio nutarimas.

3) Kad SLA. Prezidentas S. Gegužis „Tėvynės" 17 num. buvo padaręs pastabą minėtiems apskričiams tuo nutarimu ir patarė apskričių valdyboms tą nutarimą suspenduoti ir sekančiuose apskričių suvažiavimuose jį atšaukti. Tačiau minimi apskričiai iki šiol netik kad neišpildė Prezidento patarimo, bet net SLA. 2-ras apskritys savo suvažiavime gegužio 24 d. tą nutarimą patvirtino.

Akyvaizdoje šitų faktų SLA. Pildomoji Taryba nutarė:

a) Paskelbti SLA. kuopų ir narių žiniai, kad SLA. 2-ro ir 9-to apskričių nutarimas, remti pašalines vaikų draugijėles, o kur jų nėra — organizuoti jas, vietoje raginti SLA. kuopas ir gelbėti joms organizuoti po SLA. kuopų globa paties Susivienijimo jaunuolių kuopas, yra žalingas SLA. labui ir šiuomi įsakoma SLA. kuopoms, prigulinčioms prie SLA. 2-ro ir 9-to apskričių, aukščiau minėto apskričių nutarimo nepildyti ir delei jo nekelti kuopose ir apskričiuose vaidų ir suirutės.

b) Įsakyti SLA. 2-ro ir 9-to apskričių valdyboms, kad jos kuogreičiausiai praneštų oficialiai laiškais ir paskelbtų organe prie jų priklausančių kuopų žiniai, kad aukščiau minėtas jų nutarimas yra suspenduojamas ir sekamuose minimų apskričių suvažiavimuose jis turi buti atšauktas.

c) Įsakyti visoms SLA. kuopoms ir visiems SLA. apskričiams, kad vengtų daryti tokius nutarimus kaip pačios organizacijos reikalais, taip ir pašaliniais klausimais, kurie gali sukelti kuopose ir apskričiuose vaidus ir suirutes, kas daro didelės žalos organizacijai.

26. Pekelta klausimas delei uždraudimo įvežti Lietuvon S. L. A. organą „Tėvynę". Be ginčų vienbalsiai sutikta, kad tokis Lietuvos valdžios įstaigų žygis prieš SLA. organą yra nepamatuotas, neteisingas ir giliai užgaunantis netik SLA. organą „Tėvynę", bet ir visą organizaciją ir kiekvieną jos narį atskirai. Tačiau apsvarsčius šį incidentą paaiškėjo, kad jokio oficialio pranešimo iš Lietuvos valdžios pusės nėra, kuris neabejotinai patvirtintų uždraudimą įvežti „Tėvynę" Lietuvon, todel nutarta:

a) Atsikreipti į Lietuvos valdžios atatinkamą įstaigą su užklausimu ant kiek „Tėvynę" liečia minimas uždraudimas įvežti ją Lietuvon, kaip apie tatai praneša New Yorko paštas, spręsdamas iš pažymėjimo ant įvyniojimo viršelių sugrąžintų „Tėvynės" numerių.

b) Jei pasirodytų, kad tokis uždraudimas galioja, tai paruošti memorialas ir įteikti atatinkamai Lietuvos Valstybės Ministerijai, reikalaujant, kad tokis uždraudimas butų panaikintas.

c) Apart memorialo, pareikšti visos SLA. organizacijos vardu griežtas protestas prieš tokį neteisingą pasielgimą su SLA. organu „Tėvyne" iš Lietuvos valdžios pusės.

Sekretorės pastaba. Kadangi dabar paaiškėjo iš oficialaus Lietuvos Paštų, Telegrafų ir Telefonų Valdybos pranešimo, kurį patvirtino ir Vidaus Reikalų Ministeris, atsakydamas Seime į Valstiečių Liaudininkų paklausimą delei uždraudimo įvežti Lietuvon „Tėvynę", kad tokio uždraudimo nebuvę, kad grąžinta tik keli „Tėvynės" num., kuriuose buvo įvyniota kiti laikraščiai, Lietuvos įstatymais uždrausti platinti Lietuvoje, ir kad „Tėvynė" posenovei be jokių kliučių yra pristatoma adresatams, tad ir nebelieka reikalo jokių žinksnių tuo reikalu daryti iš SLA. Pildomosios Tarybos pusės.

Suvažiavimą uždarė SLA. Prezidentas S. Gegužis 6 val. vakare, birželio 5 d., 1925 m.

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

UŽKVIETIMAS SLA. 10-to APSKIČIO VISŲ KUOPŲ.

Didžiumai gal jau yra žinoma iš skleidžiamų plakatų ir kuopų valdybų pranešimų, kad SLA. 10-tas apskritys ruošia didelį pikniką. Ruošimo darbas pradėtas dar žiemos laiku, kada tvoros nuo šalčio pyškėjo. Galima įsivaizdinti ir be aiškinimų, kad šis 10-to apskričio piknikas arba išvažiavimas visų kuopų į „good time" skirsis nuo paprastų piknikų, nes į jį suvažiuos keturių kolonijų lietuviai. Atmena tai visi tie, kurie yra buvę 10-to apskričio piknike du metai atgal. Tada tik pirmas bandymas buvo ir tai jame dalyvavę lietuviai likos pilnai patenkintais. Šis ruošiamasis piknikas nustebins visus, jei netiki atvažiuok — pamatysi.

Rengimo komitetas deda visas pastangas priruošti kas reikalinga. So. Milwaukės bolininkai su kenoshečiais eis į persiėmimą beisbolo lošime. Žaismų programe vietos bus visiems nuo mažiausio iki seniausio: vyrams, merginoms ir moterims. Kas svarbiausia, tai kad gabesniems yra skiriamos geros dovanos. Varde rengimo komiteto kviečiu visus apylinkių ir vietos lietuvius į tą didelį įvairų su šokiais ir žaismių programu pikniką liepos 5 d., 10 val. dyte, Midway Parke. Į parką galima privažiuoti Highway Nr. 15 keliu, nuo Racino į žiemius važiuojant. Midway parkas randasi 6 mylioj. Tad gerbiamieji liepos 5 d. visi bukite Midway parke. Piknikas tęsis iki 10 val. vakaro.

M. Kasparaitis.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

318 kp., Worcester, Mass.

Labai liksmą pikniką buvo surengusi SLA. 318 kuopa nedėlioje, 21 d. birželio ant ukės Tatnucke. Pasitaikė labai puikus oras, todel ir žmonių netruko. Buvo privažiavusių daug šeimynų automobiliais. Taipgi dalyvavo ir „Aušrelės" jaunimas. Kur tie „aušreliečiai" nedalyvauja! Na, o kur jie dalyvauja, tai tenai jau ir visas gabumas, gyvumas, dainos ir žaislai.

Aš manau, kad ir iš finansiško atžvilgio piknikas pasisekė neblogai. Mat kaip SLA. naudai, tai niekas nesigaili praleisti vieną kitą dolerį. Nors čia pas mus lietuviai turi savo vietas ant ežero kur maudosi ir šoka, bet tas nubosto, todel nepatingi retkarčiais ir ant ukės išvažiuoti. Ant kiek žinau, tai 318 kuopai sekas viskas puikiai. Ką tik ji nerengtų ir kur nerengtų, vis pasekmės geros. Valio 318 kuopa ir jos darbuotojai!

Reporteris.

---

135 kp., Philadelphia, Pa.

Birželio 21 d., š. m., SLA. 135 kuopos buvo linksmas piknikas p. L. Gudavičiaus sode Žmonių neperdaugiausia buvo, bet kurie šiame piknike buvo, visi gražiai ir maloniai tyram ore linksminosi, žaidė ir šoko. Žodžiu sakant, viskas atrodė puikiai.

Pikniko rengėjai buvo sutaisę žaislų gražų programėlį. Kurie pasižymėjo žaisluose buvo duodamos gražios dovanos. Žaisluose atsižymėjo ir dovanas laimėjo sekami svečiai. 1) Vyrų trikojų lenktynes laimėjo ir dovanas gavo (po gerą knygą „Amerika") Justinas Dalangauskas ir Antanas Antanavičia. 2) Moterų „šaukšte kiaušinis" lenktynes laimėjo ir dovaną gavo (šilkines pančiakas) p-lė Berta Baniuliutė. 3) Mergaičių bulbes surinkti lenktynes laimėjo ir dovaną gavo (baksą saldainių) p-lė Julija Avižieniutė. 4) Vyrų rukymo cigarų lenktynes laimėjo ir dovaną gavo (cigarams ir cigaretams cigarnyčias) Klemensas Urnežis. Šiuose visuose žaisluose dalyvavo po šešias ypatas.

Prisiartinus vėlam vakarui, visi svečiai linksmai išvažinėjo kiekvienas į savo namus. SLA. 135 kuopai liks ir pelno nuo šio pikniko.

Taigi varde SLA. 135 kp. visiems svečiams už jų atsilankymą į šį pikniką ir pikniko darbininkams už jų gerą patarnavimą tariu širdingai ačiu.

Varde rengėjų — **A. T.**

---

185 kp., Indiana Harbor, Ind.

SLA. 185 kp. laikė savo mėnesinį susirinkimą birž. 7 d., Ketharine Hause svet. Pereito susirinkimo protokolas perskaitytas ir priimtas be pataisymo. Pikniko rengimo komitetas pranešė, kad viskas tvarkoj, daržas ir muzika jau paimta ir piknikas įvyks rugpiučio 16 d. Komiteto raportas priimtas. Ligonių lankymo komisija pranešė, kad yra vienas ligonis užsimaldavęs ir jam reiks eiti ant operacijos. Liga tonsilai. Kiti raportai nesvarbūs, neminėsiu.

Seka raportas delegatų į S. L. A. 2-ro apskričio suvažiavimą. Iš kuopos buvo išrinkta 11 delegatų, bet dalyvavo tik 6. Kiti delegatai negalėjo dalyvauti, nes tą pačią dieną buvo surengtas protesto mitingas prieš Romos papą kaslink priskyrimo Vilniaus lenkams. Pradeda iš eilės šaukti vardus delegatų. Vienas atsistojo ir sako, kad aš negaliu išduoti tinkamo raporto, nes visą laiką nebuvau svetainėj, esą negalėjau klausyti baisiausių lermų. Pašauktas sekantis, tai Stepas Bartkus, kuris išduoda raportą, kiti visi sutiko su jo raportu. Jis pradeda: „Gerbiamieji S. L. A. nariai, aš tur but irgi negalėsiu išduoti tokį raportą, kuris pilnai nušviestų suvažiavimo eigą, nes aš nemoku taip staugti kaip tie bolševikai staugė laike šio suvažiavimo. Žodžiu sakant, suvažiavimas buvo vien tik baisiausia betvarkė. Mes ne jų plauko žmonės negalėjome gauti net balso. Jeigu ir gavo kas, tai iš didelės pirmininko „malonės", bet kuomet jau prieina eilė tokiam delegatui kalbėti, tai vienas iš „išlavintų" bolševikų įneša uždaryti diskusijas ir kitas tuoj paremia ir gavęs balsą negauna progos kalbėti. Ir pirm. „teisinasi", kad nekaltas, nes „suvažiavimas" to reikalauja. Ir per visą laiką nebuvo nieko naudingo nutarta S. L. A. labui. Tik tą aš galiu pasakyti, kad mes pasitraukėme iš „generalio" suvažiavimo. Po to mes turėjome savo susirinkimą ir nutarėme nedalyvauti su bolševikais ir palikti sau ramiai rimtam SLA. reikalais darbui nuošaliai bolševikų ir mes su jais daugiaus nedraugausime. Taipgi jeigu nesusitvarkys SLA. 2-ras apskritys, naudingas darbas negali buti veikiamas SLA. labui. Ir aš pranešu, kad aš į tokį suvažiavimą daugiau nevyksiu ir nedalyvausiu. Aš su mielu noru dalyvaučia 2-ro apskričio veikime, jeigu jis butų kitoniškai sutvarkytas, jei nebutų bolševikai bosais."

Reiškia 185 kuopa tur but negalės gauti delegatų į sekantį 2-ro apskr. suvažiavimą. Tai kaip mums greit, taip neilgai teko dalyvauti 2-me apskr., nes musų kuopa tik naujai įstojo ir vėl turės apleisti, nes tik bereikalingas yra mokėjimas metinių duoklių. Delto musų kuopa nepritarė tokiam suvažiavimui, nes musų kuopoj nesiranda nei vieno bolševiko, visi nariai yra geros valios lietuviai ir dideli darbuotojai del SLA. labo.

SLA. narys.

---

21 kp., Detroit, Mich.

Atsakymas „kuopos nariui" iš Detroit, Mich.

„Laisvės" 142 num. tilpo iš Detroito žinutė, aprašant S. L. A. 21-mos kp. surengtą protesto mitingą, kurioje advokato J. P. Uviko kalbos mintis sužiniai išversta atbulai. Kaipo buvusiam minėto mitingo pirmininkui, randu reikalingu pranešti visuomenės žiniai kokia tema adv. Uvikas kalbėjo.

Minėtas kuopos narys rašo: „Bet kuomet pradėjo kalbėti apie Lietuvos valdžios gerumą, tai štai ką pasakė: Jeigu tenais policija kurį pasvilina, tai tas ant sveikatos yra." Gi tikrenybėje adv. Uviko kalboje toje vietoje buvo pasakyta: „Jeigu ‚Tėvynė' kritikavo augštąjį tribunolą ir pasvilino Puricką, tai tas buvo ant sveikatos Lietuvai". Gerbiamas skaitytojau, aš tikiu, kad galėsi persitikrinti iš tų poros sakinių kokios „augštos doros" žmonės rašo žinias „Laisvei".

Abelnai, advokato Uviko kalbos pagrindas buvo demokratiškas ir jis sakė, kad kritika yra reikalinga ir jeigu kritikos neišlaiko artai valdžia ar asmuo, o griebiasi smurto ją užsmaugti, tai kas nors yra negera. Sakė, kad Lietuvos valdžia ima daryti taip, kaip Rusijoje, kur nėra spaudos laisvės, kur už kritikos žodį šaudoma. Šis sakinys matyt „L." korespondentui ir nepatiko. Bolševiko supratimu spaudos laisvė yra reikalinga tik Lietuvoje, bet ne Rusijoje. O kad Rusijoje šaudomi žmonės, kovojanti už spaudos laisvę, tai ir tas pats korespondentas pripažįsta, tik, žinoma, tokius pavadina parazitais, sulig „Laisvės" terminologijos.

Į kitus to „kuopos nario" tuščius šmeižimo žodžius ir sakinius nerandu reikalo atsakyti, nes panašiai visa „L." užpilpildyta, tad ko gesnio norėti ir nuo jos korespondentų.

Ant galo reikia apgailestauti, kad pas mus, Susivienijimo narius, nėra bendrumo net tokiame svarbiame reikale, kaip apgynime savo organo teisių.

F. Motuzas.

Iš Lietuvos Laikraščių

PROF. SIMPSONAS VILNIUJE.

Prof. Simpsonas viešėjęs Vilniuj, tarp kitų apsilankė pas Laik. Viln. Lietuvių Komiteto pirmin. d-rą Alseiką ir pas Liet. Mokslo Draugijos pirm. d-rą Basanavičių. Buvo nuvykęs ir pas „Ryto" d-jos pirm. kun. Kraujalį, tačiau nerado jo namie. Be lietuvių, prof. apsilankęs pas gudus ir žydus. Visur įdomavosi esama padėtimi. Lenkų spauda, nors puikiai apie visa žinojo, apie minėtus čia vizitus nutylėjo ir prof. Simpsoną pavadino tik Vilniaus universiteto svečiu.

NELEIDŽIA SKELBTI FAKTŲ.

Kaip praneša „Przegląd Wilenski", Vilniaus Aido 56 Nr. buvo sukonfiskuotas už įdėtą jame Lietuvos vyriausybės notą Vatikanui konkordato reikalu.

ŽUVININKYSTĖ LIETUVOJE.

Per 1924 metus visoj Lietuvoj sugauta 6,175,7 tonų žuvies. Baltijos juroj sugauta 413,6 t., Kuršių Įlankoj — 1,661,6 t., D. Lietuvos vidaus vandenyse — 2,730 t. ir Klaipėdos krašto vidaus vandenyse — 1,370,5 t. Sugauta žuvis įkainuojama 6,929,700 lt. sumai. Iš sugautos žuvies eksportuota į užsienį 458,8 tonų 968,000 lt. sumai.

NAUJI GELŽKELIAI LIETUVOJE.

Gelžkelio Amaliai — Telšiai statybos darbai eina intensyviai ir sekmingai; dirba apie 1,500 darbininkų, 300 arklių ir 200 vagonėliu. Iš numatyto 1,000,000 kub. metrų žemės darbų atlikta jau 300,000. Spėjama, kad iki lapkričio arba gruodžio mėn. gelžkelis bus nutiestas iki Telšių.

Numatoma greitu laiku tyrinėjimo darbai linijų Jonava — Ukmergė — Utena — Ežerėnai, o taipgi Telšiai — Kretinga.

PIRMAS KALKIŲ FABRIKAS.

Šiomis dienomis pradėjo veikti Šiauliuose, Gubernijoj pirmas Lietuvos kalkių fabrikas, įrengtas Prek. ir Pram. Banko rupesniu ir lėšomis. Tai yra didžiausia ir savo naujoviškiausiu įrengimu vienintėlė kalkių darykla, galinti pagaminti į dieną 2 vagonu kalkių statybai ir trąšoms. Tokiu budu Lietuva netolimoj ateity galės pasiliuosuoti nuo įvežimo iš užsienio medžiagos, kurios tiek daug yra ir musų krašte; tikimasi, kad bus pagaminta tiek, kad dalį galima bus eksportuoti.

TIK AR BEIŠTESĖS?

„Dziennik Wilenski" praneša, kad Lenkų ministerių kabinetas patvirtinęs politinio komiteto mažumų sekcijos nutarimą, kuriuo lietuvių apgyventose vietose turi but steigiamos valdžios mokyklos su lietuvių dėstomąja kalba.

J. MIKUCKIS SUŽEISTAS.

Birželio 1 d. į Butniunų dv., Biržų valsč. pas pil. Krėkstį atvyko Kauno kalėjimo v-kas Juozas Mikuckis, vald. Baublys ir to pat valsčiaus mokytojas Ramanauskas. Besikalbėdami jie kažko susiginčijo ir Ramanauskas revolverio šuviais sužeidė p. Mikuckiui abi rankas ir vald. Baubliui šoną.

Ramanauskas buvo pasislėpęs, bet dabar jis suimtas. Aiškinama įvykio priežastis. Byla bus įduota teismo tardytojui.

RAGINA SUKILTI PRIEŠ OKUPANTUS.

Vilniaus krašte ir kai kuriose Lenkų valdomos Gudijos dalyse miškuos slapstosi partizanų buriai, ragindami gyventojus sukilti prieš lenkų valdžią ir deginti okupantų kolonistus. Daugely vietų ukininkai jau padegė miškus. Ryšy su tuo Švenčionių apskrity jau suimta apie 200 žmonių, kurie kaltinami, norėję padaryti Vilnijoj perversmą. Gudų žymesni veikėjai ir šiaip gyventojai, bijodami žiauraus lenkų teroro, bėga į Sovietų Gudijos sostinę Minską, kur susiorganizavę žada griežtai nukreipti savo veikimą prieš lenkų okupantus.

LIETUVON

NAUJAI NUPIGINTOS KAINOS Į ABI PUSI.

Trečioje kliasoje sulig laivo į Kauną ir atgal nuo $203 iki $215 GERA NAUJIENA. Naujas Suv Valst. įstatymas pavelija atlankyti Tėvynę ir buti metus, paskui be kliučių grįžti Amerikon nežiurint kvotos.

Musų didėli laivai milžinai, kaip **MAJESTIC**, didžiausias pasauly, **OLYMPIC, HOMERIC, LAPLAND, PITTSBURGH, ARABIC**, etc. siulo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitė.

Visi musų 3-čios kliasos keleiviai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiems žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas

Kreipkitės prie mųs vietinių agentų arba

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
No. 1 Broadway, New York

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS

Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima, Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).

Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.

Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.

Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.

Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

Geras paprotys

Naudokit Ruffles kasdien, kad užlaikius galvos odą sveika ir kad turėti puikius švilgančius plaukus.

Ruffles

sunaikina pleiskanas, tą svarbiausį priešą gražių plaukų.

Nusipirkite bonką už 65c šiandien pas savo vaistininką. 75c kuomet siumčiama tiesiog iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI.

Pildomoji Taryba:

Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa
Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa
Sekretorė — P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y
Iždininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa
Iždo Glob. — J. M. Danielius, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y
Iždo Glob. — M. A. Raginskas, Box 144, Plymouth, Pa
Dr.-Kvot. — Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa

Kontrolės Komisija:

J. W. Liutas, 45 Broadway, c/o U. S. Lines, New York, N. Y
B. Saloveičikas, 121 Farmington Ave., New Britain, Conn
K. Strumskis, Box 324, Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

Pr. Bajoras, 417 E. 25-th St., Brooklyn, N. Y
Dr. A. Montvidas, 25 E. Washington St., Chicago, Ill
J. O. Širvydas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y

Įstatų Komisija:

K. Jurgelionis, 3335 So. Halsted St., Chicago, Ill
K. Gugis, 3323 S. Halsted St., Chicago, Ill
Z. Puišiutė-Šalnienė, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass

Finansų Komisija:

J. S. Lopatto, Coal Exchange Bldg., Wilkes Barre, Pa
A. F. Bredickas, Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa
A. Mikalauskas, 125 Grand St., Brooklyn, N. Y

Sveikatos Komisija:

Dr. I. B. Bronušas, 3037 O'Donnell St., Baltimore, Md
Dr. S. Biežis, 3114 W. 42-nd St., Chicago, Ill
Dr. A. J. Karalius, 3303 S. Morgan St., Chicago, Ill

Labdarybės Komisija:

P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y
M. Baldauskiutė, 60 Third St., Wyoming, Pa
P. Balickienė, 1804 W. 64-th St., Chicago, Ill

Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

F. Živatas, 1823 N. Main St., Scranton, Pa
J. M. Buchinskas, 76 Glenwood Ave., Binghamton, N. Y.
S. Bakanas, 149 Moultrie St., Pittsburgh, Pa

VISI SLA. NARIAI IR NARĖS REMKITE TUOS BIZNIERIUS KURIE GARSINASI „TĖVYNĖ"

RAŠYKITĖS PRIE S. L. A.

"TĖVYNĖS"

SPAUSTUVĖ

Šiuos

SPAUDOS DARBUS ATLIEKA

Konstitucijas
Cirkuliorus
Kopertus
Plakatus
Vizitines korteles
Knygas
Tikietus
Laiškus
Kvitas
Ofišas
ir t. t.

S. L. A. kuopos, Draugijos bei pavieniai, kada jums yra reikalinga kas nors spausdinti, kreipkitės pas mus šiuo antrašu:

Lithuanian Alliance of America
307 W. 30-th street
NEW YORK, N. Y.

Pilksermėgio sunus.

Lietuvos Seimo Šventės Įspudžiai

(Tąsa iš pereito num.)

Kada Klaipėdos krašte tautiečiai sukilo ir šaukėsi Lietuvos šaulius pagalbon prieš grobonis prancuzus ir vokiečius, Suomių šauliai — švdskorai siulėsi pagelbėti, ir keli tukstančiai suomių šaulių buvę pasiruošę traukti iš šiaurės į vakarus ir paduoti savo draugingumo ranką skriaudžiamiems lietuviams.

Latviai šiuo atžvilgiu kitoki; jie pačiu pavojinguoju Lietuvai metu per Želigovskijadą pagrobė lietuvių kraštą Ilukštos apskritį. Tačiau ir šie pastaruoju laiku pradėjo tikėti ką reiškia nustoti Lietuvos draugingumo ir ką reiškia Lenkijos klastingos simpatijos: jų šaulių — aizsargų centro valdybos narys, kapitonas NN., šiomis dienomis buvo atvykęs į Lietuvos Šaulių S-gos Centrą, kur pareiškė, kad Latvijos aizsargai nori buti su Lietuva kaip su brolių tauta pridera, nes aizsargai esą Latvių tautos valios reiškėjai ir kartu pridurė, kad aizsargai giliai užjaučia del Vilniaus ir pasižada padėti kovoj prieš jo užgrobikus.

Tokius latvius mes tik tegalim broliais laikyti kaip šis kapitonas ir tik su tokiais latviais gali žydėti Latvių-Lietuvių vienybė.

ŠALIA GRAŽUMO...

Tai mažas žiupsnelis naujo sąrysy su Tautos Švente gegužės 15 d. Bet besigėrėjant tos dienos vakaro gražumu Kaune, bežiurint iliuminacijų ir fejerverkų kartu skverbėsi ir kitos mintys į galvą: Lietuva laisva, nepriklausoma, pilkasermėgių krutinėmis jai laisvė iškovota ir tai Laisvei padėti gražųs pagrindai; tie pagrindai įrašyti ir Konstitucijon... Bet ar yra visa taip gražu? Anaiptol!..

Pilkasermėgis artojas iškovojo sau teises, sau laisvę, bet kas ją jam atėmė? Atėmė dabartiniai nuženimti Romos čebatlaižiai — „krikščionimis" pasivadinę. Šalį valdo *kleras* — kleras ir Lietuva žaidžia: nėra spaudos laisvės, nėra žodžio laisvės, nėra viso pažadėto, ką Tėvynė žadėjo, ko pilksermėgis artojas tikėjos turėsiąs. Seiman davatkų balsais sulindo kunigai, zakristijonai, špitolninkai ir kiti „dievobaimingi" brostvininkai ir ėmė šalį valdyti nieko pareigose nenusimanydami.

Viena, ką jie sugebėjo, tai aprupinti savo luomą. Pristeigė vienuolynų, davatkynų visokiais šventais vardais. Kunigams, it kokiems aukštiems valdininkams, paskyrė tukstantines algas, šalia jų gaunamos dar kalėdos, ekzekvijų ir kitų poterių mokesnys.

Taip pat sugebėjo pašalinti iš tarnybų rimtus darbo žmones — valdininkus, o jų vietosna pasodino iš savos špitolės kromelninkus, prie kurių sodžiaus žmogus nė su raudona kepure neprieisi. Tai paliūdys ir adv. Bagočius, nes kada jis viešėjo Lietuvoje, tai prisižiurėjo, kaip kunigų pastatytieji „činauninkai" su žmonėmis elgiasi, girdi: „Mužike, pasitrauk, tu smirdi" — tai p. Bagočiaus patyrimas, apie ką Kauno miesto sode atvirai per mitingą pasisakė.

Ir nutukę kunigai šalį valdo, „seserų" vaikus augina, kad vėl naujų špitolninkų prisiveistų, kad ateity dar daugiau davatkynų prisisteigtų.

Tai taip „krikščionys" Seime ir Ministerių kėdėse sėdėdami laiko šalies vadžias, iš žmonių paskutinį centą išlupdami, visokiais mokesniais kamuodami.

Apsivylė valstiečiai artojai jau tris syk iš eilės. Gal dabar neapsivils ketvirtą kart rinkdami į III Seimą atstovus. Bet visoko gali buti, nes moterėlės dar labai laikosi kunigėlių skvernų ir labai dar „apieravoja", kad jie apgintų nuo iškoneveikiamų „bedievių", kurie, girdi, „prieš popiežių!"

Jei atidengti visus Lietuvos klero darbus, tai butų baisu, bet kur čia viskas aprašyti, o dar nežinai žmogus ar pasieks „Tėvynės" puslapius šie žodžiai. Juk kunigų cenzura budi!...

Nė kiek lietuvio valstiečio neramina tie baisųs faktai, kad Lietuvoje nėra žodžio spaudos ir susirinkimų laisvės, kad pažangioji spauda persekiojama ir smaugiama vien užtai, kad išdrįsta faktais pasiremdama kritikuoti valdžios darbus ir nurodyti valdininkų klaidas. Pavizdžiu, laikas nuo laiko dedamos didžios pabaudos „Lietuvos Žinioms" už tiesos drąsų pareiškimą. Visa tai neramina. Faktų galima priskaityti visą eilę, kad klerikalų įsigalėjimas ir jų klydimas, šuntakiavimas Lietuvai tik žalą teatneša, užuot šviesios ateities, kuriai kibirkštį įskėlė musų pirmieji nepriklausomo gyvenimo karžygiai ir pažangieji žmonės, demokratizmo idėjų šalininkai.

Tuo labiau neramina lietuvio Romos tarnai — kunigija, kuri drįso sutikti su begėdišku popiežiaus darbu — patvirtinimu lenkų smurto akto, kuriuo priskiriama Vilnių Lenkijai. Čia aiškus Varšavos pusėn linkimas! Argi Lietuvos Vyskupų kurija negalėjo pareikšti Vatikanui protestą tokiu budu: „Popiežiau! Neteisingumas Tavo sielon įsmigo, todel ir avys Tave apleidžia: Lietuvos katalikai atsiskiria nuo Romos!..." Argi tokio protesto negalėjo pareikšti? Bet kurgi nužemintasai Romos vergas drįs tai padaryti! Bevelys mokėti duoklę trigubai didesnę, negu lig šiol temoka popiežiui ir Lietuvą parduoti bile tik Romos nariu buti. Girdi, lengviau nuo „bedievių" popiežiui vadovaujant apsiginti ir įsigalėjus vėl kaip viduramžiuos — atmonyti už paklydimą.

Juk dabar jau „krikščionių" atstovai agituodami į busimą III Seimą juo toliau, juo drąsiau šukauja, kad valdžios už dyką tautininkams kairiesiems neatiduoslą, o taip lengvai paimti, girdi, ir nepasiseksią, nes kad ir laužai esą „bedieviams" degtų ir tai „grieko" nebus.

LIAUDIS SUSIPRANTA.

Nors dabartiniu laiku Lietuvoje persekiojimas progresyvės minties žmonių pasiekęs aukšto laipsnio ir ruošiami nauji kadrai špitolninkų, kad dar labiau praplėsti savo heomo viešpatavimo „galybę" (apie tai liudija steigimas jezuitų gimnazijų, seminarijų ir kitų mokyklų ir esamųjų vertimas jeizuitiškon dvasion, kuriose dėstyti pamokas tegali tik „sesers kazimierietės", tėvai kifai, pranciškonai, tercijonai ir kiti jezuitiško plauko auklėtiniai), bet netaip lengva klerui ir nuslopinti progresyvės visuomenės dvasią, kuri yra tautiškai nusistačiusi ir vadovauja didelei liaudies daliai.

Ir diena dienon liaudis vis labiau ir labiau susipranta, savo kailiu patyrusi „krikščionių" viešpatavimą ir, be abejo, nors ne vienų metų kova su klerikalais pažangiesiems stovi prieš akis, vistik ateis toksai laikas, kad visi kunigai ir jų špitolninkai tik savo tiesioginėse pareigose dirbs ir turės daboti balnyčių, bei žmonių dvasios reikalų, kaip ir kitų tikybų dvasiškiai.

Amerikos lietuviai, remdami Lietuvos laisvės budėtojus, turi atsiminti, kad pažangioji visuomenė tos laisvės sargyboje stovi. Reikia daboti, kad sunkiai uždirbtas ir Tėvynei paaukotas doleris nebutų nutukusių kunigų panaudotas savo asmeniškom pažiurom: naikinti visa, kas nekunigiška, nejezuitiška, neįleisti Amerikos lietuvių „Tėvynės", „Sandaros" ir kitų mėgiamų Lietuvos sodžiaus laikraščių, kuriuos giminės parsiųsdina, ir kitoms klerikalizmo kilpoms. Lietuvis nuo seno mėgsta laisvę, laisvai jis nori ir gyventi ir vieną kartą patyręs jungą, į tą kitą kartą nebegrįš, tik visomis galimomis priemonėmis reikia susiartinti, susirišti Amerikos ir Lietuvos progresyviam elementui ir bendrai stoti atviron kovon prieš didelį smaką — *klerą!*

Kaunas, 1925—V—20.

Mariampolės R. Gimnazija

Švietimo Ministerio 1925 m. gegužio mėn. 6 d. Nr. įsakymas uždaryti Mariampolės Realinę gimnaziją.

(Prisiųsta)

Ne sykį pasikartojusieji Mariampolės realinės gimnazijos mokinių areštavimai, jų dalyvavimas **įvairiose priešvalstybinėse** organizacijose ir demonstracijose, **viešas pašiepimas** katalikų bažnyčios mokslo gimnazijos salėje josios mokinių akyse ir susidariusios joje sąlygos, del kurių negalėjo dirbti katalikų tikybos mokytojai, dar **1923 ir 1924** metais vertė Švietimo Ministeriją imtis **priemonių,** kad šioji gimnazija butų reformuota ir kad auklėjimas joje eitų sveikesniais valstybės gyvenimo pagrindais.

Tačiau permainų minėtoje prasmėje gimnazijoje neįvyko.

Šių metų sausio mėn. 12 — 13 dd. Mariampolėje „Žiburėlio" bendrabutyje įvyko krata, po kurios buvo areštuoti keli Mariampolės realinės gimnazijos mokiniai; pas juos rasta priešvalstybinės literaturos; buvo areštuotas net tos gimnazijos mokytojas Matulaitis, iš kurio mokiniai gaudavo tos literaturos; kvotomis konstatuota, kad Mariampolės realinės gimnazijos mokiniai jąją platino ir kitų mokinių bei šiaip jaunimo tarpe.

Atnaujintas po kelių metų pertraukos 1923—24 metų pradžioje katalikų tikybos dėstymas 1924 m. spalių mėn. vėl nutruko, nes dėstęs jąją kunigas del susidariusių gimnazijoje nepalankių tikybai dėstyti sąlygų turėjo iš josios pasitraukti, ir nuo to laiko katalikų tikyba joje nebedėstoma, kas eina prieš 80 § Lietuvos Valstybės Konstitucijos.

Visa tai parodo Mariampolės realinės **gimnazijos nesugebėjimą susitvarkyti** atatinkamai **Lietuvos Valstybės Konstitucijai ir įstatymams** ir del to randu reikalinga šiems 1924—25 mokslo metams pasibaigus ją uždaryti.

Gimnazija nustos veikusi 1925 m. birželio mėn. 30 d.

Visiems jos mokiniams turi buti išduoti atatinkami jo išeitam kursui pažymėjimai.

Gimnazijos Pedagogų Tarybos posėdžių protokolai, metinių atestacijų žurnalai ir išduotų pažymėjimų nuorašai turi buti pristatyti Švietimo Ministerijai. Gimnazijos inventorius, pirktas iš Švietimo Ministerijos duotosios pašalpos, turi buti perduotas Mariampolės valstybinei Rygiškių Jono gimnazijai ir perdavimo akto nuorašas pristatyti Švietimo Ministerijai.

(pas.) **K. Jokantas,**
Švietimo Ministeris.

LIETUVOS MOKYT. PROF. S-GOS CENTRO VALDYBOS PROTESTAS DEL REAL. MARIAMPOLĖS GIMJOS UŽDARYMO.

Susipažinus su Švietimo Ministerio nutarimo uždaryti R. M. gimnaziją motyvais, L. M. P. S-gos Centro Valdyba didžiausiu pasipiktinimu konstatuoja, kad juose nenurodyta jokio fakto gimnazijos apsilenkimo su veikiančiaisiais įstatymais arba taisyklėmis. Užuot R. M. gimnazijos nusižengimo faktus įrodžius, Šv. Ministerio raštas tik pakartojo klerikalinės spaudos užmetinėjimus del tariamojo mokinių dalyvavimo „priešvalstybinėse organizacijose ir demonstracijose" ir viešojo „Katalikų bažnyčios mokslo pašiepimo". Šv. Ministerio raštas, matyti, užmiršo, kad teismas dar nėra taręs savo žodžio del vieno kito gimnazijos mokinio, politinės policijos įtarto dalyvavime priešvalstybinėse organizacijose. Bet ir šiuo P. Ministeris negalėtų pamatuoti gimnazijos uždarymą, nes yra nustatyta, kad tardant mokinius buvo **vartojamos žiaurios priemonės priversti juos prisipažinti „bolševizme".** Be to gimnazija, kaipo toki už atskirų mokinių veikimą už gimnazijos sienų atsakomybės negali nešti. Jeigu P. Šv. Ministeris nuosekliai laikytųsi tokio atsakomybės principo — tai jis senai privalėtų uždaryti „Žiburio" gimnaziją ir M. mokyt. seminariją. Tų mokyklų mokinių tarpe tai pat savo laiku buvo kratų ir areštų. Tačiau toms mokykloms buvo taikomas kitas mastas ir jos, visai teisingai, tebeveikia. Centro Valdyba kategoringai tvirtino, kad iš gimnazijos pusės jokio katalikų tikybos mokslo pašiepimo **nebuvo** ir Šv. Ministerio raštas tokių faktų neįrodo. Jei p. Šv. Ministeris turi omeny įvykusią R. M. gimnazijos salėje d-ro Šliupo paskaitą — tai už jos turinį ir formą gimnazija jokios atsakomybės negali nešti. Tai buvo privačių žmonių organizuotoji paskaita, kuriai buvo išnuomuota gimnazijos salė. Gimnazijos administracija neprivalėjo imtis pašalinio gimnazijai uždavinio cenzuruoti privačias paskaitas, Lietuvos kliro žvilgsniu. Tas kaip tik butų įnešimu partinių politinių tendencijų į gimnazijos sienas. To norėjo kun. Steponavičius, statydamas Mokytojų Tarybai ultimatumą, o kada pastaroji atsisakė vykinti jos tendencijas — jis metė dėstęs tikybą gimnazijoje.

To, matyti, norėjo ir Vyskupijos Kurija, kuri nežiurint į pakartotinus prašymus paskirti tikybos mokytoją, griežtai atsisakė tai padaryti.

Šv. Ministerio rašto nurodymas, kad šiais metais žiburėlio bendrabuty buvo rasta priešvalstybinė literatura ir areštuoti mokiniai ir mokytojas Matulaitis — tai pat nėra gimnazijos kaltės įrodymas. Be to visi tie faktai gana abejotinos vertės. Dar nesenai klerikalų spauda užte užė del „rastųjų žiburėlio bendrabuty bombų". **Bet šiandien jau net pats p. Šv. Ministeris visai jų nemini.** Reikia tikėti, kad ir „priešvalstybinę literaturą" laukia tas pats likimas.

Svarbiausias Šv. Min. nutarimo motyvas yra kad R. M. gimnaziją negalėjusi susitvarkyti atatinkamai konstitucijai, atrodo visai keistu. Kiekvienas pilietis, kuris elgiasi neatatinkamai konstitucijai turi buti patrauktas atsakomybėn. Tuo tarpu nei R. M. gimnazijos direktorius, nei Mokytojų Taryba nėra ir nebuvo traukiami atsakomybėn už elgesį priešingą ar neatatinkantį Lietuvos konstitucijos straipsniams. Šitoks gimnazijos kaltinimas C. V. atrodo visai nepamatuotu.

Turėdama visa tai omeny L. M. P. Centro Valdykba skaito gimnazijos uždarymą nepamatuotu ir skaudžiu smugiu švietimo darbui ir rasdama jame valdančiosios grupės **partinio pobudžio griežtai protestuoja prieš tokį Šviet. Ministerijos žygį.**

L. M. P. S-gos
Centro Valdyba.

LIETUVIAI AMERIKOJE

CHICAGO, ILL.
Rezoliucija.

Lietuvių Moterų Draugija „Apšvieta", Chicago, Ill., savo pusmetiniam susirinkime laikytame 7 d. birž., 1925 m., vienbalsiai priėmė sekančią rezoliuciją:

Pasipiktinimui del įvykio ir nedoro Lietuvos policijos elgimosi su 30 mergelių Kedainiuose negalima rasti tinkamų žodžių. Tai niekur negirdėtas ir neleistinas tokis moterų ir mergelių žmogaus asmens ir garbės įžeidimas.

Todel, Lietuvių Moterų Draugija „Apšvieta", Chicago, Ill., giliai užjausdama nukentėjusioms mergelėms, išnešdama šią rezoliuciją, griežtai protestuoja prieš tokį nemoralį ir nežmonišką valdančios Lietuvoje klerikalinės valdžios elgimąsi.

Lai šitas skaudus mergelių garbės nuplėšimo darbas, klerikalinės valdžios papildytas, liudija klerikalų principų biaurų supuvimą ir lai, pagaliaus, atidaro akis tiems, kurie vis dar tą biauriąją šmėklą nesąmoningai remia.

K. Katkevičienė — pirm.,
M. Viščiulienė — sekr.,
A. Valančauskienė — ižd.
(Antspauda).

PRIMINIMAS CHICAGIEČIAMS.

Buvo pradėtas ir atsidavusiai stumtas pirmyn darbas. Darbas našus, nešantis apčiuopiamą naudą lietuvių visuomenei. Tas darbas tapo užmestas ne iš priežasties neradimo visuomenės pritarimo. Ne! Visuomenė pritarė ir rėmė skaitlingu atsilankymu ir mokėdama 25c. įžangos.

Skaitytojas supras apie ką norių pakalbėti — noriu kalbėti apie **„Mokslo Draugus"** arba apie Liaudies Universitetą.

Bet kaip visur, taip ir čia nepasidalyta autoritetu. Iš pradžios lekcijos, arba parinktos temos, buvo tikrai apdirbtos, žingeidžios, daug naujų minčių pakeldavo ir nuosėkliai paaiškintos. Taip rimtai išlaikytas pirmas sezonas. Antrame sezone musų gerbiamas vedėjas atidarydams lekciją ir uždarydams, kaip kada įsišokdavo ne vietoje; tuomi gadino upą klausytojų ir užgaudavo jausmus ir autoritetą prelegento. Trečiame sezone pirmasis vedėjas supratęs klaidą nemokėjime užlaikyti taktikos, atsisakė toliaus vadovauti. Atsirado naujas vadas, neturįs savyje ištvermės, takto, o vpač sąvokos pareigų ėjime. Tas atšaldė publiką ir patiems prelegentams stokavo upo ir noro prisirengti ir apdirbti temą. Pabaigoje trečio sezono vietoje šimtinės publikos, ateidavo tik desėtkas; kitos sėdynės tuščios. Na taip šaltai ir ciniškai užbaigė dienas „Mokslo Draugų" pamokos ačiu tik netaktui vedėjo.

Negalima-gi užmesti toks našus, prakilnus apšvietos darbas — ačiu netaktingam vadui. Argi del vado turi griuti šioji taip svarbi įstaiga — Liaudies Universitetas? Tai butų nuodėmė!

Publika noriai lankosi, prelegentų pakankamai turime. Atsirastų ir tinkamas vadas, jei gerbiami prelegentai pasistengtų tarp savęs paieškoti. Net ir vieta prelekcijoms tinkamesnė atsirado: **Auditorium mažoji svetainė.** Visi patogumai privažiavimui publikai. Svetainė erdva, šviesi, gatvekarių bildėsio nesigirdi. Reikia tik gerbiamiems prelegentams susišaukti susirinkimas ir išrinkti vadas.

Tad mes tikimės, kad artinanties rudeniniam sezonui atgimdys Liaudies Universitetą.

Dr. A. L. Graičunas.

MILWAUKEE, WIS.
Kuo mes blogesni?

Po antgalviu „Gielgaudiškio dvaras" rašytas p. Mikolainio ir tilpęs „Tėvynės" 24 num., labai man įsmigo į širdį, kad mes, amerikiečiai, užmirštame savo pareigas ir leidžiame badauti musų vaikučiams — našlaičiams Lietuvoje. Musų, sakau — argi ne musų? Jitaippat išauklėti Lietuvos, kaip ir mes, taippat turinti tiesą vadintis lietuviais, kaip ir mes.

Man teko keli metai atgal gyventi tarpe kitų tautų, kaip slovakų, čekų, vengrų ir vokiečių ir mane labai dažnai nustebino faktas, kad į čekų krautuvę kas savaitę ateidavo tas pats žmogus ir krautuvninkas nieko nesakydamas išimdavo 10 ar 25 centus ir paduodavo, o tas užsirašęs ir padėkojęs išėjo.

Man gerai pažįstamo krautuvninko ir klausiu, kas per „insurance" taip pigi? O jis sako, tai musų tautos „insurance" — musų našlaičiams. Man tada taip nesmagu pasidarė, nes jam užklausus ar musų žmonės nerenka, sumelavau, tvirtindama, kad ir mes duodame — kuo mes blogesni?

Gana seniai tėmiju tą dalyką, kaip bus, ar niekas jokio klausimo neįneš — sumanymo draugijų susirinkimuose nepakels, bet nesimato nei girdisi. Man šiandien taippat atėjo į mintį, kad kaip tos kitos tautos savo 10-centais palaiko vaikučius savo krašte, ar mes nors 10c. į mėnesį neprisidėtumem taippat prie savo Tėvynės Lietuvos jaunučių globos reikalingų?

Tiek yra SLA. kuopų arba Sandaros, kad ant kiekvieno susirinkimo parinktų ar sekretoriai ar tam tikra išrinkta komisija kiek katras nori duoti 15, 10 ar 5c. į mėnesį, kiek tai per metus susirinktų? O mes to dešimtuko netik nepasigestume, bet dar nusipirktume sau užsiganėdinimo sąžinės jausmą, kad mes gelbstime ir šluostome ašaras našlaičiams, dedame savo plytelę prie to garbingo namo.

Gana bloga ir liudna, kad klerikalinė Lietuvos valdžia neužsimoka savo duoklės arba algos tiems, kurie kariavo už Lietuvos laisvę ir dabar valdonai turį sau šiltas vietas; dovanojant tą dvarą ir plotą žemės, nedaug jai atnešantį naudos, o begalinė nauda butų tiems, katriems jisai reikalingas. Lietuviai, tautiečiai, aš pradžiai pasižadu mokėti po 50c. į mėnesį ir siunčiu už du mėnesiu — kas dar į talką? Taipgi Lietuvių Moterų Globos Komiteto meldžiu pranešti savo antrašą Brooklyne, tai parinkus drapanėlių atsiųsiu ir pinigų, jei galėsiu gauti nuo kitų. Milwaukiečiai taippat, katrie turi užjautimą ir galėtų ką nors aukauti, arba stačiai Brooklynan gali siųsti, arba aš galiu tame patarnauti. Susižinokite žemiau paduotu antrašu.

M. Beržienė,
577½ Reed St.,
Milwaukee, Wis.

PITTSBURGH, PA.

Pittsburgho ir apylinkių lietuviai labai susidomėję **Sandaros kuopų rengiamu pikniku** liepos 4 d., Elwyn Parke, nes tai bus nepaprastas piknikas. Apart paprastų šokių, žaislų ir sporto dar turėsime progos pamatyti ir musų K. Aleliuną kumščiuojantis parko salėje. Kaip žinome p. Aleliunas buvo lengvojo svarumo šampionas ristikas, dabar lavinasi kumščiuotis ir jau tarpe anglų žinomas kaipo lengvojo svarumo šampionas kumštininkas, nes turi jau laimėjęs ir dovanas — aukso laikrodėlį ir medalį. Jei p. Aleliunui seksis taip pasekmingai kumščiuotis, kaip jam sekdavosi ristis, tai jį laukia graži ateitis sporto srityje.

Kolonijos taipgi labai susidomėję ir virvės traukimu. Mat Pittsburghas pasidalinęs į skyrius ir kiekvienas skyrius yra savo rušies patriotai. S. S. dalyje yra didžiausia lietuvių kolonija ir čionai gyvena visokių lietuvių. N. S. žinoma kaipo žemaičių kolonija ir sulig žemaičių nusistatymo, ką

jie mano padaryti, tai turi buti ir atlikta ir jie kitoms kolonijoms patarė nekibt prieš juos. Soho dalies lietuviai žinomi savo smarkumu ir drąsumu ir niekuomet nemano pasiduoti bent kuriai kolonijai. Penn. Ave. dalies lietuviai jau pasižymėję savo tvirtumu ir nemano pasilikti nuo virvės traukimo. Todel kuri Pittsburgho dalis bus laimėtojais, neapsiimu spręsti. Teko sužinoti, kad laimėtojams skiriamos gana žymios dovanos, kaip auksinis žiedas ir kitos panašios.

Pittsburghietis.

POLICIJOS SAUVALĖ.

Kai kurių sodžių gyventojai lietuviai įteikė valdžiai protestą del žiaurių lenkų policijos represijų, ypač del mušimo per kratas ir įvairių prievartos darbų.

STRAIPSNIS 130

Baudimas.

Auklėjant kudikį reikia vengti žiauraus pabaudimo, kadangi jie niekо nežino kas gera, kas bloga. Kudikis seka savo palinkimus, ir jei jie neveda jį geron linkmėn, tai tėvų pareiga yra parodyti gerą. Perdaug tėvų yra apimti taip vadinamo „nedaryk" įpročio. Jei tokie pašvęstų tik pusę tiek laiko parodymui kaip nukreipti kudikio noringą domę į kurį nors sveiką ir normališką kelią, tai turėtų kur kas linksmesnius vaikus. Kudikis yra opus tvarinys ir turi visus suaugusio norus bei palinkimus. Jei šie palinkimai nuolatos yra draudžiami, tai jis verstinai turės ieškoti kokio nors negeistino kelio ir išeigos.

Pagrindai Prižiurint Serganti Kudikį.

Jaunas kudikis, gavęs karštį, turi buti tuoj guldomas į lovą vėsiame ramiame ir gerai išvėdintame kambary. Reikia jam leisti ilsėtis ir miegoti kiek tik nori. Kudikis, kurs neramus, piktas, turi kokį nors skaudulį, bet be karščio, irgi taip pat lai daro.

Sergančio kambarį nereikia paversti į susirinkimų ruimą kumutėms ir kaimynams. Nors kudikis ir nesirgtų limpama liga, bet geriausia reikia jį atskirti nuo kitų vaikų iki liga pažįstama. Sekant šitą atsargą bus galima išvengti daugelio limpamų ligų plėtimosi.

Ar jusų kudikis verkia? Ar nervuojasi ir nerimsta? Jei taip, tai veikiausia jo maistas jam netinka. Jei negali žindyti savo kudikio, ir jei jis neauga iš krutų pieno, duok jam Borden's Eagle Pieną — pieną, kuris laimingai išauklėjo šimtus tukstančių kudikių. Lengvai pagaminamas — tik atmiešk virintu vandeniu kaip mokinama. Per 65 metus motinos davė Eagle Pieną kaip vieną milžinišką sveikątos dovaną savo vaikams. Jį gydytojai rekomenduoja kudikiams, kurie menki ir sirguliuojanti, nes jis lengvai suvirškomas ir teikia pilno maistingumo.

Beto kad tinka kudikiui jis dar geriausis maistas nedapenėtam vaikui. Pažymėti tyrimai vesti mokyklos vaikų tarpe, rodo, kad vaikai maitinami Eagle Pienu padidėjo abelnai imant septyniais svarais daugiau, negu tie, kurie penėti paprastu bonkų pienu. Sek savo vaiką atydžiai. Pasverk dažnai. Atmink, kad nedasveriąs vaikas yra nedapenimas. Jaunas vaikas turi gauti du šaukštu Eagle Pieno kasdien atmieštu trimis ketvirtadaliais puodelio šalto vandens. Duok paryčiais ir po pietų. Senesni vaikai dažnai jį labiau mėgsta su ginger ale, vaisių sunka, suplaktu kiaušiniu ir skanskoniu.

Skaitykit šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėkit ateičiai.

Geras abelnam naudojimui linimentas
Pain-Expelleris
Kuomet reumatizmas ar neuralgija vargina jus, ištrinkite skaudamas vietas šiuo atsakančiu šeimyniniu linimentu ir tuojas pajausite palengvinimą.
35c ir 70c bonka vaistinėse. Tėmykite, kad butų Inkaro vaizbaženklis
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5t'a Sts.
Brooklyn, N. Y.

"VILNIS"
LIETUVIŲ DARBININKŲ
DU-SYK SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.
8 PUSLAPIŲ.
Išeina Utarninkais ir Pėtnyčiomis.

VILNIS turi savo korespondentus LIETUVOJ IR RUSIJOJ, suteikia teisingas žinias iš Amerikos ir viso pasaulio nuotikių.

Vieną numerį pažiurėjimui siunčiame veltui.

VILNIES prenumeratos kaina Amerikoj: metams $3.00; pusei metų $1.75; Chicagoj ir užrubežyj, metams $3.50; pusei metų $2.00.

„VILNIS",
3116 So. Halsted Street, Chicago, Illinois.

KŪDIKIO sveikata ir ūgis remiasi daugiausiai ant valgio, kurį jis gauna. Kūdikis turi būti nupraustas ir papenėtas reguliariška. Jei nega li žindyt kūdikio, turėtumėt vartot — Borden's Eagle Pieną

NES Borden's Eagle Pienas yra pirmaeilis kūdikių maistas, padarytas iš tyro karvės pieno ir cukraus. Jį rekomenduoja gydytojai iš priežasties jo gerumo, vienodumo, ir lengvo suvirškinimo savybių

IR užtai, kad per virš tris gentkartes užaugino daugiau kūdikių į stiprius ir sveikus vyrus ir moteris, negu visi kiti kūdikių maistai kartu sudėti. Jei Jūsų kūdikis nemiega nakčia, verkia, ir nerimauja,

IR jei kūdikis neauga į svorį, gal pienas nėra jam tinkamas. Tokiame atvejyje, Eagle Pienas išriš klausimą, taip kaip tūkstantims motinų, kurios negalėjo žindyt savo kūdikių.

THE BORDEN COMPANY
Borden Bldg., New York

KUPONAS
Pažymėkit katrą Literatūrą Norit
Penėjimo Instrukcijos — Valgiai Vaikams — Kūdikių Knyga
Vardas _____
Adresas _____ (Lithuanian 12

PASINAUDOK AUKSINE PROGA

UŽ DU DOLERIUS IR PUSĘ GAUSI KETURIS DOLERIUS.

Skaityk atydžiai:

Kas prisiųs du dolerius ir pusę su šiuom skelbimu, tas gaus per metą laiko laikraštį „SANDARĄ" vertės už $2.50

Gaus Knygoms:

Knygą **Amerikiečiai Lietuvoje**, vertės už _____ 25
Knygą **Apysakymėliai iš Gyvulių Gyvenimo** _____ 35
Knygą **Muzikos Žodynėlis** _____ 25
Knygą **Trakoma** arba **Saugokite Akis Prie Šviesos** _____ 20
Knygą **Novelis**. Graži apysaka _____ 15
Knygą **Žmonių Ligos**. Labai gera moksliška knyga _____ 15
Knygą **Ciceliai**. Pasakos pamokinančios gyvenime _____ 15

Visos knygos su pažymėtomis kainomis yra du kart vertesnės, kas jas gaus tas džiaugsis ir patars savo draugams jas įsigyti. Nelauk ilgai, iškirpk šitą skelbimą ir įdėjęs į konvertą su money orderiu ar čekiu siųsk šiuom antrašu:

SANDARA,
327 E. Street, Boston 27, Mass.

SAVAITINIS VISUOMENĖS, POLITIKOS, LITERATUROS IR MOKSLO LAIKRAŠTIS, EINA KAS ŠEŠTADIENIS.

Kaina metams Jung. Valstybėse _____ $2.00
Pusei metų _____ 1.00
Užsieny ir Lietuvoj metams _____ 3.00
Pusei metų _____ 1.50

VARPAS" yra laisvos ir pažangiosios minties laikraštis, teisingai nušviečia pasaulinę ir ypatingai Amerikos politiką, paduoda daug žinių iš Lietuvos ir tvirtai stovi už nepriklausomos, laisvos ir demokratingos Lietuvos ir lietuvių reikalus.

Jei nori gerų ir teisingų žinių, užsirašyk VARPĄ. Siųsk pinigus šituo adresu:

„VARPAS",
3251 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Reikalaukit Musų 1925 Metų Knygų Katalogo.

"DIRVA"

Mokslo. Literaturos ir Politikos Savaitraštis

Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams _____ $2.00
Lietuvon metams _____ $3.00
Pusei metų pusė kainos.

„DIRVA"
3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

„Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

Telegrafinės Pinigų Perlaidos 50 Centu

NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntino systemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 centų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS.

Su..g greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėt kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų	$11.25	400 litų	$42.50	700 litų	$73.25
200 litų	21.50	500 litų	52.75	800 litų	83.50
300 litų	32.00	600 litų	63.00	900 litų	93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo:

Naujienos,
1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

DABAR UŽSIRAŠYK
"AMERIKOS LIETUVĮ"

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykit dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėt AMERIKOS LIETUVĮ, pardavinėt knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:

"AMERIKOS LIETUVIS"
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 100
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 _____ 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) _____ 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68 _____ 20c.
Kas iš Kur Pareina? _____ 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai _____ 20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48 _____ 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 _____ 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės _____ 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu pusl. 102 _____ 35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 _____ 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 _____ 15c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 _____ 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 _____ 20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Susiprato — pusl. 64 _____ 20c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 _____ 10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais _____ 2.00

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Kunigas Macochas—4-rių aktų tragedija _____ 35c.
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama 40c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 _____ $1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis. Pusl. 1,274. Kaina _____ $10.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 _____ 1.00

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.

Eglė (Žalčių Karalienė) _____ $10.00
Žalčio ir Gulbė Dievaičio duetas _____ 75c.
Liet. Dainos _____ $1.50
Birutės arija _____ 30c.
Pasaka (Dramatiška daina) _____ 80c.
Kanklės 1920 m. _____ $2.00
Aras, kvartetas _____ 40c.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

ČIKAGIEČIAI IR ŠIMONIO PAVEIKSLAI.

Birželio 26 d. rašo iš Chicagos p. Pr. Rimkus „Tėvynės" redakcijai ir džiaugiasi, kad tenai surengta dailininko Kazio Šimonio paveikslų paroda pavykusi geriausiai, negu bent kur kitur. Tarpe kitko jisai rašo sekamai:

„Smagu pranešti linksmą žinutę, kad dailininko Šimonio paveikslų paroda Chicagoje pavyko kuopuikiausiai ir chicagiečiai užsitarnauja didelės garbės. Nors čionai visu parodos laiku kepino nepaprastas karštis, tačiau parodos lankytojų buvo nemaža. O ant galo čikagiečiai išpirko daug paveikslų. Bankininkas p. Elijošius nupirko du paveikslu: „Ruomuva" ir „Gedimino kalnas"; p. Hertmanavičius — „Ežero krantas" ir „Mickevičiaus slėnis"; p. Poškus (vaistininkas) — „Lietuvos pakelio kryžiai", „Alyvos" ir „Gėlės"; p. Krukonis — „Kauno ąžuolynas"; panelė Gaižaitė (Lietuvos Konsulato sekretorė) — „Žalčių karalienė". Viso čikagiečiai nupirko 9 paveikslus.

„Tiesa, nemaža privargau tą sunkų darbą bedirbdamas — berengdamas dailininko Šimonio paveikslų parodas, bet užtad pramyniau gražų takelį dail. K. Šimoniui tarpe amerikonų, jau nekalbant apie lietuvius. Bet užvis daugiausiai turiu padėkoti varde paties Šimonio čikagiečiams lietuviams, kurie suprato ir įvertino Šimonio talentą ir suprato reikalą paremti šio musų dailininko pastangas siekti pačių tapybos dailės viršunių. Visiems laikraščiams, kurie rėmė dail. Šimonio kurybos parodas, tariu širdingą, širdingą ačiu!"

LIETUVIŲ OPERETĖS DRAUGIJOS DARBUOTĖ.

Jau buvo minėta, kad Operetės Draugija yra užkviesta N. Yorko miesto administracijos duoti keletą koncertų miesto parkuose. Dabar reikia dar pažymėti, jog L. O. D. rengiasi dar prie vieno didelio darbo, tai yra dalyvavimo Tarptautiniame Koncerte, kuris įvyks liepos mėnesy, Yankee Stadium, New Yorke. (Diena ir kelrodys bus vėliau nurodyta).

Lietuviam yra labai didelė morališka nauda tokiame koncerte dalyvauti. Bet čia vienas Operetės Choras jau negali pasirodyti, nes reikia nemažiau 200 narių choro. Delei to Operetės Choras šaukė Brooklyno, New Yorko ir apylinkės chorvedžių susirinkimą, kurie sutiko sudaryti vieną didelį chorą programo išpildymui. Todel visi Operetės Choro nariai ir norinti šiame svarbiame darbe dalyvauti dainininkai meldžiami lankytis į Operetės Choro repeticijas, trečiadieniais, Y. M. C. A. svetainėje, kampas Marcy Av. ir So. 9-th St., Brooklyn, N. Y. Pradžia 8 val. vakare.

Valdyba.

APSIVEDĖ.

„Vienybė" praneša, kad birželio 24 d. apsivedė p-lė Birutė Struogiutė su p. Thomas Sesnan, Jr. Vestuvių pokylis atsibuvo Knapp Mansion svetainėje. Svečių buvo netoli poros šimtų ypatų. Didesnė dalis buvo svetimtaučiai. Prie gardžios vakarienės buvo linksmų kalbų ir dainų. Sudainavo pora dainelių p-lė Česnavičiutė ir p-nas Morkus su p-nia Strumskiene. Pokylis buvo gana linksmas. P-lė Struogiutė dar budama maža mergaitė ant daugelio lietuviškų parengimų daugelį kartų padeklamuodavo lietuviškų eilučių.

ATSILANKĖ REDAKCIJOJE.

Birželio 29 d. atlankė SLA. Centrą ir „Tėvynės" redakciją SLA. 69 kuopos iš Rochester, N. Y., darbuotojai: kuopos pirmininkas — Jurgis Mikitas ir finansų sekretorė — Elena Mikitienė. Gerb. svečiai atvyko New Yorkan pasiviešėti, pasižiurėti didmiesčio įvairenybių ir aplankyti savo draugų, tad prie progos aplankė ir savo organizacijos įstaigą. Jie mano užtrukti New Yorke visą savaitę ir aplankyti nors žymesnes vietas, kaip muzėjus, parkus ir kt.

SKELBIA SMARKIĄ KOVĄ KOMUNISTAMS.

Tarptautinės Moterų Drabužių Darbininkų Unijos prezidentas Morris Sigman išleido net iš 3,000 žodžių manifestą, kuriame ragina kuosmarkiausiai kovoti su komunistais, prigulinčiais prie šios unijos, kuriuos kaltina pačios unijos griovime. Minimos unijos prezidentas tikrina, kad maža grupė komunistų, prigulinčių prie unijos, butų galima visiškai ignoruoti, „jei ne tas faktas, kad užpakaly jų stovi visa komunistų partijos mašinerija su savo 14 dienraščių, Rusijos komunistų valdžios palikomų."

Esą Darbininkų Partija 1924 metais turėjusi narių 15,233, tačiau partijos išlaidos, sulig finansų sekretoriaus raporto už 1923 metus, siekusios 140,000 dol., kurių tik 40,000 dol. padengta narių mokestimis. Tačiau esą raportas nepasako iš kur gauta likusieji 100,000 dol.

Toliaus tame dokumente tikrinama, kad taip vadinama Darbininkų Partija, kuri yra Maskvos Komunistų Internacionalo sekcija Amerikoje, yra pasistačiusi sau galutinu tikslu diskredituoti ir išardyti kaip aukščiau minėtąją uniją, taip ir Amerikos Darbo Federaciją. Tikrinama, kad komunistinėje spaudoje kasdien yra šmeižiami unijos viršininkai, vadinant juos bosų agentais ir Teisingumo Departamento tarnais, kad tuo budu juos diskreditavus organizuotų darbininkų akyse ir silpninus uniją. Taipgi kaltinama komunistai kėlime unijoje vaidų ir agitavime darbininkų net iki to, kad nebutų galima sudaryti jokių sutarčių su darbdaviais.

Kadangi esą toki komunistų darbai yra žalingi kaip patiems darbininkams, taip ir unijai, todel prezidentas Sigman ragina visus sąmoningus unijos narius kovoti visu smarkumu prieš komunistus ir juos mesti lauk iš unijos. Tai yra labai liudnas faktas, kuomet darbininkai yra priversti kovoti patys tarpe savęs. Tai vis vaisiai politikierių užmačių kurie negali nei žingsnio žengti be pasidarbavimo ir laimėjimų savo partijai net ir tokiose organizacijose, kuriose priguli įvairių įsitikinimų žmonių ir kurių tikslai yra visai kiti, negu tarnavimas komunistų partijai.

ĮVAIRIOS NEW YORKO ŽINUTĖS.

— Nuteista kalėti nuo 25 iki 40 metų tula moteris Jones už pavogimą ir matomai nužudymą trijų metų senumo kudikio Reimondo Von Mulaski. Teisėjo klausiama, ką ji padarė su pavogtu kudikiu, kaip žemė tylėjo ir nei žodžio netarė, todel susidarė nuomonė, kad ji kudikį nužudžiusi kokio tai keršto motyvais. Tik pavogtojo kudikio tėvui prašant, kad ji nors puse lupų pasakytų ar kudikis gyvas ar miręs, ji atsakiusi jam: „Tu pats pasakyk kur jis yra." Sakoma, kad nuteistoji apeliuos į aukštesnį teismą.

— Įsismaginusiam perkunui nieko nereiškia nei bažnyčių bokštuose styranti kryžiai. Šitai patvirtina perėjusi per New Yorką smarki perkunija su lietum birželio 25 d., nes laike tos perkunijos žaibas nutrenkė kryžių nuo Šv. Petriko katedros. Taipgi kitas žaibas suardė Gamtos Istorijos Muzėjaus bokšto penkių tonų granito skritulį.

— Kilęs gaisras pereitą šeštadienį visiškai sunaikino antrą seniausią New Yorke episkopalų bažnyčią prie Broadway ir 71-os gatvės. Šį gaisrą begesinant, kuris gręsė pavojumi ir kitiems aplinkiniams namams, sužeista 6 ugnagesiai.

— Išplaukė net 20 laivų iš New Yorko prieplaukų pereitą šeštadienį, kuriais išvyko į įvairias šalis net 12,500 pasažierių. Prieplaukose susirinko išvažiuojančių draugai ir giminės išlydėti, kurių buvo viršaus 30,000 ypatų.

SLA. 38 KUOPOS PUSMETINIS SUSIRINKIMAS.

SLA. 38 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks 5 d. liepos, 2 val. po pietų, 260 Humboldt St., kampas Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti prigulinčias duokles, kad neliktumet suspenduotais. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 38 kuopos.

A. Lesniauskas — sekr.

Kuopų Susirinkimai

So. Boston, Mass. SLA. 43 kuopos susirinkimas įvyks liepos 10 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių svetainėje, kampas E. ir Silver gatvių. Visi nariai privalo atsilankyti skaitlingai, nes yra daug naujų reikalų aptarimui. Taipgi neužmirškite užsimokėti savo užvilktas mokestis.

Komitetas.

Lorain, O. SLA. 62 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks 12 d. liepos, 2 val. po pietų, U. S. Polish Kliubo svetainėj, 332 W. 14-th St. Visi nariai ir narės yra kviečiami skaitlingai atsilankyti į virš paminėtą susirinkimą. Neatsilankiusieji busite baudžiami. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie S. L. A. 62 kuopos.

M. Navickas — sekr.

Ansonia, Conn. SLA. 66 kp. susirinkimas įvyks 5 d. liepos, 3 val. po pietų, pobažnytinėj svetainėj. Visi nariai kviečiami skaitlingai atsilankyti į virš paminėtą susirinkimą, nes randasi daug svarbių dalykų aptarimui. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 66 kuopos.

A. Gudžiunas — sekr.

Scranton, Pa. SLA. 143 kp. susirinkimas įvyks ne 6 d. liepos, kaip yra paskirta, bet 13 dieną liepos. Visi nariai kviečiami skaitlingai atsilankyti.

K. Genys — sekr.

Mahanoy City, Pa. SLA. 211 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 5 d. liepos, 1 val. po pietų, S. Norkevičiaus svetainėj. Visi nariai malonėkite dalyvauti šiame susirinkime ir užsimokėti užvilktas mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 211 kuopos.

V. J. Mikeilonis — sekr.

Gary, Ind. SLA. 242 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks 5 d. liepos, 2 val. po pietų, 1700 Adams St. svetainėj. Visi nariai kviečiami skaitlingai atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstyti. Taipgi yra rengiamas piknikas ateinantį mėnesį, kuriam šiame susirinkime turėsime paskirti dieną. Neužmirškite užsimokėti užvilktas mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 242 kuopos.

J. Paškauskas — sekr.

Wyoming, Pa. SLA. 267 kuopos susirinkimas įvyks 8 d. liepos, 7 val. vakare. Visi nariai ir narės yra kviečiami atsilankyti, nes randasi daug svarbių dalykų apsvarstymui. Taipgi bus išduotas raportas išvažiavimo (pikniko) rengimo komisijos. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 267 kuopos.

J. Kadaras — org.

Buffalo, N. Y. SLA. 304 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks 12 d. liepos, 1 val. po pietų, 237 Sycamore St. Visi nariai ir narės malonėkite pributi į šį susirinkimą, nes yra svarbių reikalų apsvarstyti. Nedalyvavusieji busite baudžiami 25 centais. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 304 kuopos.

J. K. Miliauskas — sekr.

East New York. SLA. 322 kuopos susirinkimas įvyks 6 d. liepos, 8 val. vakare, po num. 858 Glenmore Ave. Malonėkite visi nariai atsilankyti, nes yra svarbių reikalų apsvarstymui. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 322 kuopos.

Baltrušaitienė — sekr.

Roseland, Ill. SLA. 139 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks 2 d. liepos, 7:30 val. vakare, C. Strumilos svetainėje, 185 E. 107 gatvės. Visi nariai kviečiami atsilankyti laiku ir užsimokėti mokesčius. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 139 kuopos.

M. Bacevičius — sekr.

Perth Amboy, N. J. SLA. 138 kuopos susirinkimas įvyks 5 d. liepos, 2 val. po pietų, A. Petraško svetainėj, 240 Hall Ave. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokesnis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 138 kuopos.

P. Petronis.

Rockford, Ill. SLA. 77 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks 5 d. liepos, 2 val. po pietų. Visi nariai yra kviečiami skaitlingai atsilankyti, nes yra svarbių reikalų apsvarstymui. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 77 kuopos.

77 kp. valdyba.

Wilkes Barre, Pa. SLA. 115 kuopos susirinkimas įvyks 5 d. liepos, 2 val. po pietų, 314 E. Market St. svetainėj. Malonėkite visi nariai atsilankyti ir užsimokėti mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 115 kuopos.

S. Pileckis — sekr.

Mt. Carmel, Pa. SLA. 52 kuopos susirinkimas įvyks 5 d. liepos, 2 val. po pietų, M. Ambrozevičiaus svetainėj. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti ir užsimokėti mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 52 kuopos.

J. Kijauskas — sekr.

Newark, N. J. SLA. 245 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks 2 d. liepos, 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėje, 180 New York Avenue. Visi nariai. Taipgi neužmirškite užsimokėti užvilktas mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 245 kuopos.

J. Šoliunas — sekr.

Greenfield, Mass. SLA. 294 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks 12 d. liepos, 2 val. po pietų, League of American svetainėj, ant Chapman St. Malonėkite visi nariai atsilankyti ir užsimokėti užvilktas mokestis. Taipgi turime ir kitų reikalų apsvarstymui. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 297 kuopos.

S. J. Kazlauskas — sekr.

Iš vargšo išplėšti pinigai yra labai prastais ir pigiais pinigais ir tankiai labai slegia pažiū-

Užkietėjimo

Nemažai ivarių ligų paiena tiesioginai nuo užkietėjimo.

SEVERA'S BALZOL

yra labai naudingas gydyme tų ligų ir tom panašų nesmagumų. Patartina vartoti seniems ir nusilpnėjusiems.

Kainos: 50 ir 85 centai

Pirmiausiai kreipkis į aptieką.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Paieškojimas

Paieškau partnerio į čeverykų krautuvę. Aš turiu mažą krautuvę ir noriu padidinti arba parduoti. Biznis labai dailus ir švarus, tik reikia pinigų. Aš turiu gerą patirimą tame biznyje. Jei kas mylėtumet tokį biznį, atsišaukit greitai.

GRAND ST. SHOE STORE.
301 Grand Street,
JERŠEY CITY, N. J.

CHORO REPERTUARAS

Mėnesinis Muzikos Leidinys Metams $2.00.

VĖL NAUJOS DAINOS.

Tik ką išėjo iš spaudos trys numeriai Choro Repertuaro. Telpa sekančios dainos:

Sukilkite Bangos, Dainelę Pinsiu, Pavasaris ir Očiačia, Opapa (Maišytam kvartetui arba chorui).

Kas Ten Klykia? (Duetas arba vaikų chorui).

Trijų numerių kaina 75c.

Pirmuose numeriuose dainos:

Liaudies Dainiui — maršas, Bėda, Važiavau Dieną (Maišytam kvartetui arba chorui).

Šienapiutė (Merginų kvartetui arba chorui).

Tėvynėn (Lygiems balsams).

Trijų numerių kaina 75c.

Chorams duodamas nuošimtis.

SPAUDOJE:

Šilas, Du likimu, Mikita, (šokis iš operetės „Katriutės Gintarai), Oi, Berneli kodel taip?!, Kas? Juodas Varnas, Audra Prieš Dieną, Saulutė (Maišytam kvartetui arba chorui), Raudok Neraudojęs (Merginų kvartetui arba chorui), Kovon (Vyrų kvartetui arba chorui).

Visos tilps šių metų vėliausiuose Choro Repertuaro numeriuose.

A. BAČIULIS,
421 6-th St., So. Boston, Mass.

TAFILIUS (TAFT) TRUCKAS ir J. BALSAVIČIUS.

214 E. Market Street,
WILKES BARRE, PA.

Bell phone 6679 J.

Nepamirškite atsilankyti pas mus, o nesigailėsite savo žingsnių.

SKAUSMAI! KUR?

Del Ramatiško Gėlimo: Pridėkit ŽMIJEČNIKO ant skaudančios vietos ir apturėsit stebuklingą pasekmę.

Del Nerviško Galvos Skaudėjimo ir Neuralgijos Skausmų į Galvą: Pripilkit biskį ŽMIJEČNIKO ant delno rankos ir su kvapu įtraukit per nosį tą garą. Teipat skaudančias vietas gerai išbraukykit su Žmiječniku.

Del Skausmų i Šonus, Krutinėj, Pečiuose paeinančių nuo sunkaus darbo arba kėlimo, arba nuo šalčio, keli išbraukymai ŽMIJEČNIKO visą skausmą prašalins.

Del pailsintų, skausmo ir gėlimo muskulų arba gyslų gerai isibraukykit skaudančias vietas eidamas gult. O ant rytojaus reikalautos pasekmės bus apturėta.

ŽMIJEČNIKO SUDĖTINIAI yra geriausi Kemikalai nuo apsaugojimo ant svieto del apsaugojimo savęs nuo užsikrėtimo paeinančių nuo įpiovimų ir įdrėskimų.

Vartotas per visuomenę per 30 metų suvirš. Nejokis Bandymas — Pripažintas braukylas (Linimentas) per visą svietą.

Prekės 35c., 65c. ir $1.25.

Rašykit del musų knygutės apie gyduoles ir kaip jas vartot.

ALBERT G. GROBLEWSKI & CO.,
Dept. T, Plymouth, Pa.

Tel. Empire 7365

Dr. F. MATULAITIS.
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH

Valandos:
12—2 p. m. ir 6—8 p. m

Ultravioletinė šviesa. Diathermia

NGL
NORTH GERMAN LLOYD

LAIVAKORTES Į ABI PUSI
NUPIGINTOS
Į Lietuvą Per Bremen'ą

Trečia klasa tiktai kajutos.

Nepiliečiai grįžtanti bėgy 12 mėnesių prieplaukoje neturės jokių kėblumų.

32 Broadway, New York, arba bile vietos agente

JAU Pripažino

visi, kad NAUJOKŲ padaryti C. garai yra geriausi Amerikoje. Taip pat viengenčiai gėrisi, kad garsinant „TĖVYNĖJE" remia lietuvišką literaturą ir kovą už lietuvių tautos tiesas, tai yra švarus dalykas.

UŽTAI garbaus SLA draugai, kurie rukote vietoje kažin kokius cigarus, o gal lietuvių priešų, tad labai išmintingai darysite, kad tik Naujokų Brolių išdirbtus cigarus rukysite, kadangi ir cigarai labai geri, padaryti iš geriausio tabako: gražiai dega, malonus rukyti ir dumas puikiai kvepia. Draugai „Tėvynės" kurie dar tų cigarų nežinot, tad visur lietuviškose užeigose, Restoracijose, Kliubuose ir štoruose reikalaukite ir rukykite visur

JONO—JOHN'S CIGARĄ

arba Petro Naujoko po 10 centų cigarą, o rukant džiaugsitės, kad rukai puikų cigarą ir po vardu Vytauto (Ekstra po 15c.) Tėmyk vardą ir paveikslą ant bakso Juos vismyli.

Cigarus išsiunčiame visur Amerikoje per paštą į kitus miestus privatiškai ir biznieriams Adresas

NAUJOKŲ CIGARŲ FACTORY.
267 DIVISION AVE.,
BROOKLYN, N. Y.

Verta paremt brolius lietuvius nes jų cigarai labai geri. Agenta miestuose gali užsidirbti ekstra pinigų ir paremt lietuvišką išdirbystę Lai gyvuoja Lietuvių Tauta!

DELEI NERVŲ SUIRIMO — PRASTO MIEGO — BLOGO ŽLEBČIOJIMO.

Pagalios Štai Yra Pagalba. Tai Yra Nuostabų, Kaip Greitai Nuga Tone Veikia. Tukstančiai Jaučia Palengvinimą į Vos Keletą Dienų.

Jei jusų gydytojas dar nėra užsakęs jo del Jusų, eikit pas Jusų aptiekorių šiandien ir nusipirkit bonkutę Nuga-Tone. Nuga-Tone sugražina gyvumą, veiklumą ir pajėgą nusidėvėjusiems nervams ir muskulams. Budavoja raudoną kraują, stiprius, pastovius nervus ir stebėtinai padidina jų ištvermę. Suteikia gaivinantį miegą, gerą apetitą, puikų žlebčiojimą, reguliuoja vidurių veikimą, sukelia entuziazmą ir ambiciją. Jei Jųs nesijaučiat kaip reikiant, tai pats del savo labo pabandyk jį. Jis jums nieko nekainuos jei ir nepagelbėtų. Jis yra malonus imti ir Jųs tuojau pradėsit jaustis nuo jo geriau. Neimkit įkaito. Imkit jo per keletą dienų ir jei Jųs nesijausit geriau ir neatrodysit geriau, nuneškit likusią dalį pakiuko pas aptiekorių ir jis sugrąžins jums Jusų pinigus. Išdirbėjai Nuga-Tone įsako visiems aptiekoriams garantuoti jį ar sugrąžinti Jusų pinigus jei Jųs butumet neužganėdintas. Rekomenduojamas, garantuojamas ir parduodamas per visus aptiekorius.

Gudrus Teisėjas Išgelbėjo Seimyną.

Namų svininkas užganėdintas Visi linksmi!

Tula lenkų šeimyna New Yorke nesenai buvo pašaukta į teismą, kuriame ėjo byla delei jos išvarymo iš namų. Principialiais liudininkais buvo keli kaimynai, kurie skundėsi, kad jie nuolatos yra erzinami verkiančių kudikių šitos lenkiškos šeimynos apartamente. Kaimynai tikrino, kad jie negali net naktimis miegoti delei to kudikių verksmo ir todel prašę namų savininko išvaryti šią lenkų šeimyną is tų namų.

Teisėjas išklausęs verkiančių kudikių motinos pasiteisinimo, kad ji negalinti verkiančių vaikų nutildinti, nes jie verkia kankinami mėšlungio, paeinančio nuo vidurių dieglio ir užkietėjimo ir ji nežinanti kaip jiems pagelbėti. Išmintingas teisėjas įsakė jai tuojaus nueiti į aptieką, nusipirkti už 35c. bonką BAMBINO ir jo duoti kudikiams, kuomet tik užeis tie skausmingi simptomai. Teisėjas bylą sulaikė 10 dienų, o motina padarė viską kaip buvo įsakyta. Dabar kudikiai naktimis jau neverkia, kaimynai yra užganėdinti, namų savininkas ištraukė bylą ir visi sau linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudikių geriausiu draugu. Kudikiai mėgsta jį! Jie net prašo daugiaus!

(Paskelbimas)

EKSTRA PARDAVIMAI

Maspethe gražioj vietoj, 2 šeimynų ir del automobilių garadžius; taksų nereik mokėti dar 7 metus. Kaina $9,200. Cash $2,000. Antras morgičius ant ilgų metų.

2 šeimynų murinis namas, 11 kambarių, steam, ekstra lotas, 2 garadžiai. Kaina $11,500.

4 šeimynų ir štoras, statytas namas ant dviejų lotų 50 per 100. Kaina $10,500.

2 šeimynų namas, 15 metų senumo, visi įtaisymai. Kaina $7,500. Cash $1,000; morgičiai reik mokėti $50 kas 3 mėnesiai, pakol išsimoka. Reiškia, viena šeimyna apmoka visas išlaidas, o pats gyveni uždyką. Supraskit gerai, kad Maspethas auga ir už 3 metų bus taip kaip Richmond Hill. Už tuos namus reikėtų mokėti po $4,000 daugiaus, nes Maspethe neužilgo bus SUBWAY ir ELEVATORS. Šiandien kas pirks, tai už 2 metų uždirbs gerus pinigus. Maspethe stato namus šimtais, bet tuoj išperka ir todel ir jųs nepraleiskit progos tuoj atvažiuoti ir nusipirkti namą.

Turiu namų RIDGEWOODE: 6 šeimynų baltų plytų po 5 kambarius, kaina $13,500. Cash $3,000. 5 šeimynų ir štoras kampinis namas gražioj vietoj. Kaina $21,000. Cash $6,000. Randų $250 į mėnesį. 3 šeimynų, 17 kambarių kaina $11,000, cash $3,500.

RICHMOND, HILL: 2 šeimynų, taksų nereik mokėti. Kaina $13,500, cash $2,500. 1 šeimynos murinis namas, 9 kambarių. Namas statytas ant dviejų lotų 50 per 100 labai gražioj vietoj. Kaina $12,500, cash $5,000.

EAST NEW YORK: 3 šeimynų ir štoras kampinis murinis namas kaina $12,500, cash $5,000, randų $140 į mėnesį. 2 šeimynų, 11 kambarių murinis namas, kaina $7,600.

CENTRAL BROOKLYN: apie Hudson Av., 4 šeimynų murinis namas, kaina $5,200, cash $2,500 prie pat Prospect Parko. 8-th Av. 8 šeimynų po 7 kambarius, steamas, kaina $25,000, cash $6,000. Randų $550 į mėnesį. 2 šeimynų, 9 kambariai ant 22-nd St., netoli Prospect Park. Kaina $5,300.

GREENPOINT: 8 šeimynų murinis namas, kaina $14,000, cash $5,000. 3 šeimynų, gražioj vietoj, kaina $10,500, cash $3,000. 3 šeimynų ir štoras su groserne, biznis eina gerai, namas 12 metų senumo, baltų plytų, kaina $15,500, cash $6,000.

J. STANKUS,
36 LEXINGTON AVE., (Netoli Grand Street)
Tel. Newtown 0113 MASPETH, L. I.

SVEIKATA — TIKRIAUSIAS TURTAS.
MOKSLAS — TIKRIAUSIA VILTIS.

"GYDYTOJAS"

didžiausias sveikatos ir mokslo žurnalas lietuvių kalboje „GYDYTOJĄ" leidžia Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija. Redaguoja Dr. A. J. Karalius ir Dr. S. Biežis.

„GYDYTOJAS" mokina kaip apsisaugoti nuo ligų, duoda tinkamų patarimų sveikatos dalykuose ir suteikia tinkamai prirengtų mokslinių straipsnių.

„GYDYTOJAS" talpina gražių paveikslų.

UŽSIRAŠYK VISIEMS METAMS.

Amerikoje ir į Lietuvą kaina du doleriai metams Pavienis numeris 20 centų.

„GYDYTOJAS",
2201 W. 22-nd St., Chicago, Illinois.